

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2013-2014

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Martina Ježková

**Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU
a metodika čerpání v programovém období 2007-2013;**

Česká republika

Praha 2014

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2013-2014

BACHELOR THESIS

Martina Ježková

**European economic and social cohesion policy
and the methodology of drawing in the period 2007-2013,
Czech Republic**

Prague 2014

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne.....

Martina Ježková

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá politikou hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie ve vztahu k České republice. Práce se dělí do tří kapitol. První kapitola obecně shrnuje politiku soudržnosti v Evropské unii, její principy, finanční nástroje a programové období 2007-2013. Druhá kapitola se zabývá politikou soudržnosti Evropské unie ve vztahu k České republice, nejvíce se tato kapitola zaměřuje na realizaci programového období 2007-2013 v České republice z hlediska tematických operačních programů. Práce zde analyzuje průběh podávání projektových žádostí a ukončených projektů v tematických operačních programech od schválení programu až do konce roku 2013. V této kapitole jsou také komparovány změny chystané pro nové programové období 2014-2020 oproti období 2007-2013. V třetí kapitole je analyzována metodika čerpání ze strukturálních fondů z hlediska projektu. V závěru jsou shrnuty a zhodnoceny všechny analyzované informace.

Klíčová slova

Analýza, Česká republika, Evropská unie, Fond soudržnosti, metodika čerpání, politika hospodářské a sociální soudržnosti, programové období, projekt, regiony, strukturální fondy, tematické operační programy.

Annotation

The Bachelor Thesis deals with the European economic and social cohesion policy in the relation to the Czech Republic. The Thesis is divided into three chapters. The first chapter generally summarizes the European economic and social cohesion policy, its principles, financial instruments and the program period 2007-2013. The second chapter deals with the European economic and social cohesion policy in the relation to the Czech Republic, most of this chapter focuses on the implementation of the program period 2007-2013 in the Czech Republic in terms to the thematic operational programmes. The Thesis analyses the progress the submission of project applications and finished projects in the thematic operational programmes since the approval of the programmes until to the end of the year 2013. In this chapter are compared the changes in the new period with the period 2007-2013. In the third chapter is analysed the methodology of drawing from the structural funds in the terms to the project. In the conclusion is summarized and evaluated all the analysed information.

Keywords

Analysis, Cohesion Fund, European Union, the Czech Republic, drawing, economic and social cohesion policy, project, program period, regions, structural funds, thematic operational programmes.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI EVROPSKÉ UNIE	
10	
1.1 Politika soudržnosti z hlediska nadnárodního a národního.....	11
1.2 Principy politiky soudržnosti EU	12
1.3 Územní jednotky pro politiku soudržnosti v EU.....	14
1.4 Finanční nástroje politiky soudržnosti	15
1.5 Programové období 2007-2013.....	17
1.5.1 Cíle politiky soudržnosti v programovém období 2007-2013	18
1.5.2 Fondy EU jako nástroj realizace politiky soudržnosti v programovém období 2007-2013	18
2 IMPLEMENTACE POLITIKY SOUDRŽNOSTI EU V ČR	20
2.1 Politika soudržnosti EU v ČR v letech 2004-2006	20
2.2 Politika soudržnosti EU v ČR v programovém období 2007-2013	21
2.2.1 Aplikace strategických dokumentů v oblasti politiky soudržnosti EU v ČR	
21	
2.2.2 Instituce pro řízení a koordinaci politiky soudržnosti EU v ČR.....	23
2.2.3 Tematické operační programy v období 2007-2013 a aktuální stav čerpání	
24	
2.3 Politika soudržnosti EU v období 2014-2020 a ČR.....	38
2.3.1 Změny zjednodušující politiku soudržnosti po roce 2013	43
2.3.2 ČR a nové období 2014-2020	44
3 METODIKA ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU	48
3.1 Předkládání a výběr projektů	48
3.2 Monitorování a hodnocení projektu	50
3.3 Kontrola a kontrolní mechanismus	51

ZÁVĚR	53
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK.....	61
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Evropská unie je jednou z nejbohatších částí světa, přesto však, pohlédne-li se na ni z hlediska členských států a regionů, existují zde značné rozdíly mezi jednotlivými regiony členských států. Problémem regionálních disparit se zabývá politika hospodářské a sociální soudržnosti, někdy též nazývaná jako regionální politika, kohezní politika či politika soudržnosti. V Lisabonské smlouvě¹ v článku 174 je tato politika uváděna jako politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Dle tohoto článku se Evropská unie za účelem podpory harmonického vývoje rozvíjí a prosazuje svou činnost vedoucí k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

Úloha této politiky se mění od samého vzniku, počátek politiky hospodářské (a sociální) soudržnosti je zakotven již v Římské smlouvě z roku 1957. Z počátku se regionální politika zaměřovala na kompenzaci některých negativních dopadů souvisejících se zřízením Evropského hospodářského společenství. S vývojem společenství a nově přistupujícími státy byla tato politika několikrát transformována. Až po roce 1989 byla regionální politika integrována s politikou sociální a s částí zemědělské politiky do tzv. strukturální politiky, kterou v současné době známe jako politiku hospodářské a sociální soudržnosti. Účelem této politiky je především postupné vyrovnávání hospodářských a sociálních rozdílů mezi jednotlivými regiony v EU a s tím související zvýšení kvality života obyvatel. Politika hospodářské a sociální soudržnosti je prováděna prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Možnost čerpat finanční prostředky z těchto fondů má po vstupu do Evropské unie i Česká republika.²

Česká republika za dobu svého členství v Evropské unii prošla již dvěma programovými obdobími, tzv. zkráceným obdobím v letech 2004-2006, právě končícím programovým obdobím 2007-2013 a od roku 2014 vstupuje Česká republika do třetího programového období, jehož příprava začala již v roce 2010 a v současné době příprava právě vrcholí.

Cílem této bakalářské práce je analyzovat využití finančních prostředků z fondů Evropské unie z pohledu tematických operačních programů České republiky

---

¹ Vláda České republiky. *Lisabonská smlouva. Konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy* [online]. © 2009-2014 [cit. 2014-02-18]

Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/lisabonsk__smlouva.pdf

² Česká republika přistoupila do Evropské unie spolu s dalšími devíti státy 1. května 2004.

v programovém období 2007-2013. V rámci těchto programů analyzovat průběh čerpání z hlediska podaných žádostí a ukončených projektů v období od schválení programů až do konce roku 2013, zhodnotit jejich aktuální stav a z hlediska projektu analyzovat průběh čerpání finančních prostředků z těchto programů. Z důvodu konce současného programového období a začátku nového období je cílem práce také komparovat změny, které nové období přináší.

První kapitola této bakalářské práce je věnována obecně politice hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, tj. jak je tato oblast chápána, jak tato politika funguje, její principy a nástroje se zaměřením na programové období 2007-2013. Druhá kapitola je zaměřena na implementaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie v České republice. Část této kapitoly je věnována finanční pomoci z fondů EU před vstupem ČR do EU, zbylá část kapitoly se zaměřuje především na analýzu jednotlivých období, stručně se zabývá zkráceným obdobím a hlouběji jsou analyzovány a následně komparovány dvě následující období. Tato kapitola rovněž uvádí přehled tematických operačních programů v období 2007-2013, každý tematický program je analyzován z hlediska podaných žádostí a stavu ukončených projektů. Závěr této kapitoly informuje o aktuálním stavu čerpání v tematických programech k 3. lednu 2014. Třetí kapitola je věnována systému čerpání ze strukturálních fondů z hlediska projektu, od předkládání a výběru projektu, jeho monitorování až po kontrolu projektu.

Při psaní této bakalářské práce jsem čerpala informace z dostupné odborné literatury, platných právních předpisů EU a ČR, a dále pak z internetových publikací, prezentací a článků příslušných institucí, zabývajících se politikou hospodářské a sociální soudržnosti.

1 POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI EVROPSKÉ UNIE

Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie (dále jen politika soudržnosti) je jednou z nevýznamnějších činností Evropské unie (dále jen EU), spolu se společnou zemědělskou politikou se řadí mezi oblasti, kam směřuje nejvíce finančních prostředků z rozpočtu EU. V roce 2013 směřuje na politiku soudržnosti 46,8 % rozpočtu EU.³ Prostředky určené pro tuto politiku jsou přerozdělovány do jednotlivých členských států a regionů.

Úkolem politiky soudržnosti je podporovat harmonický a udržitelný rozvoj ekonomických činností, vysokou úroveň zaměstnanosti, ochranu a zlepšování životního prostředí v členských státech EU.⁴ Politika soudržnosti se zaměřuje především na vyrovnávání hospodářských a sociálních rozdílů mezi jednotlivými regiony, tím napomáhá ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti a celkové konkurenceschopnosti EU. Úloha politiky soudržnosti stoupá s rostoucím rozšiřováním EU. Na samém počátku založení EU⁵ nebyla této politice věnována taková pozornost jako nyní, bylo to podmíněno především tím, že mezi šesti zakládajícími státy neexistovaly velké regionální a hospodářské rozdíly a nebylo třeba se této politice tolik věnovat, přesto však byly v Římské smlouvě z roku 1957 zakotveny kořeny v budoucnu tolik významné politiky. V Článku 2 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství se uvádí: „*Posláním Společenství je vytvořením společného trhu a postupným odstraňováním rozdílů mezi hospodářskými politikami členských států podporovat harmonický rozvoj hospodářských činností ve Společenství, nepřetržitý a vyvážený růst,*

---

³ Evropská unie. *EU podle oblastí: Rozpočet*. [online]. poslední aktualizace 15. 7. 2013 [cit. 2013-12-30]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/financ/index_cs.htm

⁴ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku*. [online]. [cit. 2013-12-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

⁵ Před vznikem současné EU existovali nejdříve tři samostatné právní organizace, které položili základ EU: Evropské společenství uhlí a oceli (1951), v roce 1957 vzniklo Evropské hospodářské společenství a Evropské společenství atomové energie, souhrnně se o nich mluvilo jako o evropských společenstvích. V roce 1967 po sjednocení orgánů jednotlivých organizací se pak mluví o Evropském společenství. V bakalářské práci se bude vyskytovat pouze současný platný název Evropská unie, který byl ustanoven Maastrichtskou smlouvou a platí od roku 1993.

vyšší stabilitu, rychlejší zvyšování životní úrovně a užší kontakty mezi členskými státy“.⁶ Větší pozornost a zaměření se na politiku soudržnosti se objevuje až po přistoupení dalších členských států, s rostoucím počtem členských států rostou i rozdíly mezi jednotlivými regiony. Zavedení politiky soudržnosti v EU je spojeno se vznikem Evropského sociálního fondu v roce 1957, v tomto období však politika soudržnosti neměla takovou podobu jako dnes. Dnes patří tato politika mezi nejvýznamnější v EU. Evropský sociální fond a Evropský fond regionálního rozvoje jako strukturální fondy a Kohezní fond tvoří základní nástroje realizace této politiky.

1.1 Politika soudržnosti z hlediska nadnárodního a národního

Na politiku soudržnosti lze pohlížet z různých hledisek. Z nadnárodního hlediska je hospodářská a sociální soudržnost specifická aktivita, která nemá mimo EU obdoby. Hospodářskou a sociální soudržnost lze definovat takto: „*hospodářskou a sociální soudržností je vyjádření solidarity mezi členskými státy a jejich regiony a jejím cílem je dosáhnout rovnováhy sociálně ekonomického rozvoje EU*“.⁷ Samotnou politiku soudržnosti lze pak definovat jako **politiku, která se zaměřuje na podporu celkového harmonického rozvoje regionů v EU a jejímž cílem je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů**.⁸ Definice v Jednotném evropském aktu z roku 1986 vymezuje politiku soudržnosti takto: „*K podpoře celkového harmonického vývoje Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k posilování své ekonomické a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na zmenšování nerovnoměrností mezi různými regiony a zaostalosti regionů, jimž se dostává nejmenší podpory*“.⁹

Politika soudržnosti je koordinovanou politikou, tzn. realizaci provádějí jednotlivé členské státy, zatímco úkolem orgánů EU je tuto politiku koordinovat a harmonizovat.

---

⁶ EUROSOKOP.CZ. *Zakládající smlouvy: Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství*. [online]. © 2005-13 [cit. 2013-12-30]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8917/sekce/zakladajici-smlouvy/>

⁷ Evropská komise. *Regionální politika - INFOREGIO: Hospodářská a sociální soudržnost*. [online]. poslední aktualizace 23-04-2012 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/glossary/economic_and_social_cohesion_cs.cfm

⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU*. [online]. 5. 3. 2009 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-\(HS](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-(HS)

⁹ EUROSOKOP.CZ. *Zakládající smlouvy: Jednotný evropský akt*. [online]. © 2005-14 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8917/sekce/zakladajici-smlouvy/>

V rámci České republiky (dále jen ČR) je prováděna regionální politika, která vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci politiky soudržnosti EU. Regionální politika je „soubor opatření, kterými vláda uskutečňuje vyvážený rozvoj státu nebo územního obvodu kraje v rámci přijatých opatření, včetně státní podpory regionálního rozvoje“.¹⁰ Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 představuje regionální politiku jako „soubor intervencí, které ovlivňují rozložení ekonomických aktivit v území, k rozvoji infrastruktury a ke snížení nerovnováhy sociálním rozvoji“.¹¹ Z pohledu nadnárodního i národního existuje mnoho formulací jak definovat politiku soudržnosti, je však zcela zřejmé, že u všech lze nalézt mnoho společných či shodných znaků.

1.2 Principy politiky soudržnosti EU

Politika soudržnosti se řídí několika základními principy, které se však v průběhu vývoje této politiky měnily a mění. V současné době politika soudržnosti využívá několik základních principů: **princip solidarity, subsidiarity, programování, koncentrace, partnerství, adicionality, princip monitorování a vyhodnocování.** Spolu se základními principy se politika soudržnosti řídí také doplňkovými principy např. princip koordinace, integrace, harmonizace, kompatibility atd.

- *Princip solidarity*

Tento princip představuje základní myšlenky evropské integrace. Jde o to, že hospodářsky vyspělejší státy přispívají na rozvoj států ekonomicky méně rozvinutých.

- *Princip subsidiarity*

Princip subsidiarity je zakotven v Maastrichtské smlouvě z roku 1992 v článku 5.¹² U tohoto principu jde o to, aby jednotlivé cíle byly plněny na co nejnižší možné úrovni rozhodování.

---

¹⁰ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Regionální politika*. [online]. 5. 3. 2009 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/R-\(1\)/Regionalni-politika](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/R-(1)/Regionalni-politika)

¹¹ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Podpora regionů a cestovní ruch: Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020*. [online]. 12. 7. 2013 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionálního-rozvoje-CR-2014-2020>

¹² EUROSKOP.CZ. *Smlouva o EU. Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii*. [online]. © 2005-14 [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf

- *Princip programování*

Cílem tohoto principu je pomocí několikaletých multi-sektorálních plánů regionálního rozvoje zajistit co nejkomplexnější řešení regionálních problémů a vyvarovat se přidělování prostředků bezkonceptně na jednotlivé dílčí projekty.

- *Princip koncentrace*

Princip koncentrace se zaměřuje na cílení výdajů strukturálních fondů do oblastí, které jsou postiženy největšími strukturálními problémy.

- *Princip partnerství*

Princip partnerství představuje participaci a aktivní účast Evropské komise a všech regionů včetně místních orgánů na všech etapách administrace strukturálních fondů (plánování, implementace, řízení, monitorování, hodnocení atd.).

- *Princip adicionality*

Tento princip (do češtiny přeložený jako princip doplňkovosti) je založen na spolufinancování. Finanční prostředky ze zdrojů EU mají pouze doplňovat výdaje ze strany příjemců (národní zdroje). Podíl národních zdrojů se odvozuje podle typu a povahy projektu. V programovém období 2007-2013 je podíl spolufinancování ze zdrojů EU maximálně 85 % z celkových výdajů na projekt.

- *Princip monitorování a vyhodnocování*

Princip monitorování a vyhodnocování se stal velmi důležitým z hlediska efektivnosti. Podstatou je snaha o co nejrychlejší efektivitu při vynakládání finančních prostředků. Monitorování průběžně zjišťuje pokrok, který následně vyhodnocuje. Jedná se o porovnání výsledku s původním plánem.¹³ Příkladem monitorování v ČR jsou Měsíční monitorovací zprávy o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013, jejichž vydávání je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj.

---

¹³ MAREK, D. a T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009, s. 27-28. ISBN 978-80-87029-56-5.

1.3 Územní jednotky pro politiku soudržnosti v EU

V EU byla v roce 2003 nařízením Evropského parlamentu a Rady EU zavedena společná klasifikace územních statistických jednotek - NUTS (z francouzského La Nomenclature des unités territoriales statistiques). Tato klasifikace se v EU zavedla za účelem možnosti srovnávání regionů z hlediska hospodářských, sociálních a dalších rozdílů, dále pak pro potřebu regionálních statistik a pro provádění analytických rozborů ekonomických ukazatelů a vyhodnocení intervencí regionální politiky. Klasifikace NUTS je důležitým nástrojem pro sběr, sestavování a šíření srovnatelných statistik.¹⁴ Územní statistické jednotky se dělí podle počtu obyvatel a rozlohy na NUTS 0 až NUTS 5. Vymezení NUTS je znázorněno v Tabulce 1.

Tabulka 1 Vymezení NUTS

Územní statistická jednotka	Minimální počet obyvatel	Maximální počet obyvatel
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj:¹⁵

V rámci ČR NUTS 0 a NUTS 1 vyjadřují celé území ČR; NUTS 2 představují regiony soudržnosti. V rámci koordinace hospodářské a sociální soudržnosti byly v ČR zřízeny regiony soudržnosti zákonem 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Celkem bylo zřízeno 8 regionů soudržnosti.¹⁶ NUTS 3 představují kraje, NUTS 4 okresy a nejmenší jednotku NUTS 5 představují obce.¹⁷

¹⁴ EUR-Lex. *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS)*. [online]. [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://new.eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:02003R1059-20051126&rid=1>

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49565&fulltext=&nr=248~2F2000&part=&name=&rpp=15#local-content>

¹⁷ Český statistický úřad. *Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS) - 2011*. [online] © 2014 poslední aktualizace 4. 1. 2014 [2014-01-02]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_\(cz_nuts\)_2011](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_(cz_nuts)_2011)

1.4 Finanční nástroje politiky soudržnosti

K provádění politiky soudržnosti využívá EU finanční nástroje. Mezi největší a nejdůležitější patří strukturální fondy a Fond soudržnosti. Do strukturálních fondů v současné době patří Evropský fond regionálního rozvoje - z hlediska objemu peněz největší ze strukturálních fondů a Evropský sociální fond - nejstarší ze strukturálních fondů.¹⁸ Finanční podpora ze strukturálních fondů směřuje do oblastí/regionů, které jsou určitým způsobem znevýhodněné (např. geograficky či přírodně znevýhodněné oblasti - ostrovy, hornaté oblasti; venkovské a problémové městské oblasti). Ze strukturálních fondů jsou financovány v období 2007-2013 cíl Konvergence a cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Cíl Evropská územní spolupráce financuje pouze Evropský fond regionálního rozvoje. Finanční prostředky z Fondu soudržnosti jsou určeny pro celé státy, stát může tyto prostředky čerpat za předpokladu, že má sestavený konvergenční program (program, který vede ke splnění podmínek hospodářského sblížení) a pokud hrubý národní důchod daného státu nepřekročí 90 % průměru EU. V ČR Fond soudržnosti financuje projekty v cíli Konvergence.

Fondy EU a financování operačních programů

Každý operační program je financován z jednoho fondu EU. U některých programů je však možno uplatnit výjimku tzv. princip křížového financování. Princip křížového financování upravuje článek 34 Nařízení Rady ES č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006, kde se uvádí, že lze doplňkovým způsobem v operačním programu v rámci určitého limitu na každou prioritní osu financovat aktivity, spadající do oblasti podpory druhého fondu.¹⁹ Princip křížového financování se využívá např. v Integrovaném operačním programu.

Další finanční nástroje

Do roku 2006 (respektive při dočerpávání až do roku 2008) bylo možné čerpat finanční prostředky také z Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu a Finančního nástroje pro podporu rybolovu. Mimo těchto fondů bylo možné v období

---

¹⁸ O těchto fondech bude pojednáno v další kapitole.

¹⁹ EUR-Lex. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0078:CS:PDF>

2000-2006 využívat také Iniciativy Společenství. Iniciativy Společenství jsou zvláštní programy zřízené Evropskou komisí pro řešení specifických problémů v rámci celé EU. V rámci ČR byly v programovém období 2004-2006 využívány tyto Iniciativy Společenství:

- EQUAL - nadnárodní forma spolupráce, zaměřená na boj proti všem formám diskriminace a nerovnosti na trhu práce;
- INTERREG III - podpora přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce, účel - harmonický, vyvážený a udržitelný rozvoj celé EU;
- LEADER+ - podpora rozvoje venkovských oblastí;
- URBAN - podpora inovačních strategií pro regeneraci měst a městských čtvrtí.²⁰

V rámci programového období 2007-2013 byly vytvořeny nové zvláštní nástroje politiky soudržnosti a finančního inženýrství:

- JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions) - společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech;
- JEREMIE (Joint European Resources for Micro to medium Enterprises) - společné evropské zdroje pro malé a střední podniky;
- JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas) - společná evropská podpora pro udržitelné investice a růst v městských oblastech;
- JASMINE (Joint Action to Support Micro-finance Institution in Europe) - společná akce na podporu mikroúvěrových ústavů v Evropě.²¹

Politika soudržnosti k financování využívá několik dalších nástrojů: Fond solidarity EU, nástroje předvstupní pomoci (PHARE, SAPARD, ISPA), ESPON či INTERACT.

---

²⁰ WOKOUN, R., J. MALINOVSKÝ, M. DAMBORSKÝ, J. BLAŽEK a kolektiv autorů. *Regionální rozvoj východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: LINDE PRAHA, a.s. - Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví, 2008. s. 343-359. ISBN 978-80-7201-699-0

²¹ Evropská komise. *Regionální politika - INFOREGIO: Zvláštní nástroje podpory*. [online]. poslední aktualizace 30-04-2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_cs.cfm

1.5 Programové období 2007-2013

V programovém období 2007-2013 se politika soudržnosti respektive její cíle do jisté míry odvíjí a navazují na cíle stanovené v lisabonské strategii a ve strategii Evropa 2020. Lisabonská strategie, jež byla rozvržena na období 2000-2010, představuje scénář pro celkovou hospodářskou, sociální a environmentální obnovu Evropské unie. Strategie Evropa 2020, navržená pro období 2010-2020, stanovuje pět hlavních cílů, které mají být do konce roku 2020 naplněny. Tyto cíle se týkají zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, vzdělávání, udržitelných zdrojů energie a boje proti chudobě a jsou promítnuty ve stanovených cílech politiky soudržnosti. V programovém období 2007-2013 je hlavním záměrem EU větší sociální a ekonomický růst a vytváření nových pracovních míst.

Snahou EU je v tomto období také zefektivnit využívání finančních prostředků. Z toho důvodu byl také zredukován počet cílů a iniciativ. V tomto programovém období sleduje politika soudržnosti tři cíle: cíl Konvergence, cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, cíl Evropská územní spolupráce (viz kapitola 1.5.1). K naplnění těchto cílů investuje EU na období 2007-2013 do evropských regionů, především prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, **347 miliard €**²² K hlavním oblastem, do kterých EU v tomto období investuje tyto finanční prostředky, patří:

- výzkum a inovace,
- informační společnost,
- podpora pro podniky a pracovníky,
- doprava,
- energetika,
- životní prostředí a změna klimatu,
- zdraví,
- kultura,
- cestovní ruch,

---

²² Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku*. [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

- zaměstnání a sociální začlenění,
- vzdělávání a odborná příprava.²³

1.5.1 Cíle politiky soudržnosti v programovém období 2007-2013

V programovém období 2007-2013 jsou pomocí finančních nástrojů plněny tři cíle. V rámci **cíle Konvergence** jsou podporovány nejméně rozvinuté členské státy a regiony. Jde o především o regiony (NUTS II), jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru EU. Záměrem cíle Konvergence je snaha o podporu růstu a tvorby pracovních míst a podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů. Pod **cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** spadají regiony s HDP na obyvatele vyšším, než je 75 % průměru EU. Jsou to všechny regiony, které nespádají pod cíl Konvergence. Vzhledem k tomu, že u těchto regionů není potřeba pomoci tak naléhavá, je alokace prostředků pro tento cíl výrazně nižší než v cíli prvním. Tento cíl podporuje pomocí rozvojových programů zaměstnanost a konkurenceschopnost regionů nebo také vznik více kvalitnějších pracovních míst. Třetím cílem je **cíl Evropská územní spolupráce**, který se zaměřuje na podporu harmonického a vyváženého rozvoje území celé EU. Soustřeďuje se na podporu přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráce.²⁴

1.5.2 Fondy EU jako nástroj realizace politiky soudržnosti v programovém období 2007-2013

V programovém období 2007-2013 je politika soudržnosti realizována hlavně pomocí strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Pomocí těchto tří nástrojů jsou naplňovány tři cíle politiky soudržnosti EU v tomto období a pomocí nichž politika soudržnosti přispívá ke snižování rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.

- *Strukturální fondy*

Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund - ERDF) byl zřízen v roce 1972, jeho fungování však začalo až v roce 1975. Úkolem ERDF je

²³ Evropská komise. *Regionální politika - INFOREGIO: Prioritní témata pro financování*. [online]. poslední aktualizace 22-08-2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/index_cs.cfm

²⁴ MAREK, D. a T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009, s. 23-26. ISBN 978-80-87029-56-5.

pomáhat odstraňovat regionální rozdíly v EU, přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů EU a tím posilovat hospodářskou a sociální soudržnost EU. Finanční prostředky z tohoto fondu jsou určeny pro všechny tři cíle programového období 2007-2013. V rámci těchto cílů podporuje ERDF investiční projekty v oblasti výzkumu a inovací, životního prostředí, prevence rizik, cestovního ruchu, investic do infrastruktur či v oblasti rozvoje přeshraničních hospodářských, sociálních a environmentálních činností aj.²⁵ Nejstarším strukturálním fondem, který vznikl v roce 1958, je **Evropský sociální fond** (European Social Fund - ESF). ESF přispívá k posílení hospodářské a sociální soudržnosti zvyšováním zaměstnanosti a počtu pracovních příležitostí. Prostřednictvím podpory politik členských států přispívá k podpoře vysoké úrovně zaměstnanosti a zvýšení počtu pracovních míst a jejich kvality. Finanční prostředky z ESF směřují pouze do cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. V rámci těchto cílů podporuje ESF neinvestiční tzv. „měkké“ projekty např. vzdělávací programy pro zaměstnance, rekvalifikace pracovníků, rozvoj vzdělávacích programů či různé programy pro znevýhodněné skupiny obyvatel.²⁶

- *Fond soudržnosti*

Fond soudržnosti (FS), jindy nazývaný též Kohezní fond, byl založen Maastrichtskou smlouvou v roce 1993. Tento fond posiluje hospodářskou a sociální soudržnost v zájmu udržitelného rozvoje. V rámci čerpání prostředků z FS jsou realizované investiční projekty většího rozsahu v oblasti dopravní infrastruktury (např. projekty v oblasti transevropských dopravních sítí) a životního prostředí. FS se od strukturálních fondů liší tím, že je určený především na podporu chudších států nikoli jednotlivých regionů. Členské státy mohou čerpat z tohoto fondu, pokud je jejich hrubý národní důchod na obyvatele nižší než 90 % průměru EU.²⁷

---

²⁵ EUR-Lex. *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999.* [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0001:0011:CS:PDF>

²⁶ EUR-Lex. *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999.* [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0012:0018:CS:PDF>

²⁷ EUR-Lex. *NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a zrušení nařízení (ES) č. 1164/1994.* [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0079:0081:CS:PDF>

2 IMPLEMENTACE POLITIKY SOUDRŽNOSTI EU V ČR

Implementace politiky soudržnosti EU v ČR probíhala již v době, kdy byla ČR teprve kandidátskou zemí pro vstup do EU. Před vstupem do EU využívala ČR v rámci politiky soudržnosti tři předvstupní nástroje: SAPARD (Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova), ISPA (Nástroj předvstupních strukturálních politik) a Phare (Polsko-maďarská pomoc pro restrukturalizaci ekonomik). Pomocí těchto nástrojů mohly být čerpány finanční prostředky na různé projekty v oblasti zemědělské politiky, životního prostředí a dopravy. V rámci programu Phare, z kterého ČR čerpala finanční prostředky již od roku 1990, byly financovány převážně investiční projekty, které napomáhaly zmenšit ekonomické a hospodářské rozdíly mezi zeměmi bývalého východního bloku a západní Evropy. Smyslem Phare bylo poskytovat nenávratnou finanční pomoc na reformy spojené s přípravou kandidátských zemí na vstup do EU. Z těchto programů měla ČR možnost čerpat do konce roku 2006.

2.1 Politika soudržnosti EU v ČR v letech 2004-2006

ČR vstoupila do EU v květnu 2004 a zároveň tak vstoupila v rámci politiky soudržnosti do již běžícího programového období 2000-2006, pro ČR se o tomto programovém období mluví jako o zkráceném. Pro toto období stanovily orgány EU tři cíle:

- Cíl 1 - Podpora rozvoje zaostávajících regionů;
- Cíl 2 - Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací;
- Cíl 3 - Podpora politiky zaměstnanosti.

Mimo tyto cíle byly stanoveny také čtyři Iniciativy: INTERREG III, URBAN II, LEADER+ a EQUAL.

V období 2004-2006 ČR realizovala v Cíli 1 čtyři operační programy (OP): OP Infrastruktura, OP Průmysl a podnikání, OP Rozvoj lidských zdrojů, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a Společný regionální operační program (SROP). V Cílech 2 a 3 byly realizovány dva programy, které se týkaly pouze Prahy: Jednotný

programový dokument 2 a Jednotný programový dokument 3.²⁸ Pro ČR bylo zkrácené období, co se týče čerpání, úspěšným obdobím. V rámci operačních programů vyčerpala ČR v tomto období ze strukturálních fondů celkem **1 684,76 mil. €**. Tato částka představuje **99,54 %** využitých finančních prostředků z alokace přidělené ČR.²⁹

2.2 Politika soudržnosti EU v ČR v programovém období 2007-2013

V druhém programovém období má ČR k dispozici na politiku soudržnosti až **26,7 miliard €**³⁰ Tato částka je rozdělena v rámci třech cílů mezi 26 operačních programů. Nejvíce finančních prostředků na toto programové období v ČR připadá na cíl Konvergence 25,89 miliard €. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je vyčleněno 0,49 miliard € a na cíl Evropská územní spolupráce pak 0,39 miliard €³¹ **Tyto finanční prostředky může ČR čerpat až do roku 2015.** Možnost čerpat finanční prostředky ještě po skončení programového období je umožněno díky pravidlu N+2 a N+3. Princip pravidla N+2, N+3 umožňuje závazek členského státu přijatý vůči Evropské komisi vyčerpat do dvou/tří let od přijetí tohoto závazku. V současném období pravidlo N+3 platí pro roky 2007-2010 a pravidlo N+2 platí pro roky 2011-2013.

2.2.1 Aplikace strategických dokumentů v oblasti politiky soudržnosti EU v ČR

Velmi důležitým prvkem politiky soudržnosti v programovém období 2007-2013 jsou **Strategické obecné zásady Společenství** pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost 2007-2013 (dále jen SOZS), které Rada EU přijala dne 6. října 2006 jako Rozhodnutí Rady 2006/702/ES o strategických obecných zásadách Společenství pro soudržnost. SOZS jsou základním legislativním dokumentem EU v oblasti politiky soudržnosti, který slouží jako podklad pro jednotlivé členské státy při vytváření národních strategických dokumentů.

---

²⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Regionální politika EU 2004-2006*. [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Regionalni-politika-EU-2004-2006>

²⁹ Ministerstvo financí ČR. *Tiskové zprávy 2010: ČR vyčerpala 99,54% prostředků ze strukturálních fondů na období 2004-2006*. [online]. © 2005-2013 [cit. 2014-01-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2010/2010-10-04-tiskova-zprava-5303-5303>

³⁰ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Kohezní politika EU*. [online]. [cit. 2014-01-07]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU>

³¹ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Evropské strukturální a investiční fondy: Programy 2007-2013*. [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>

Povinností každého členského státu EU je, mimo jiné, také vytvoření **národního strategického referenčního rámce** (dále jen NSRR), dokumentu, který je podkladem pro vytvoření jednotlivých operačních programů a je referenčním nástrojem pro přípravu programování fondů. Tento dokument shrnuje české priority a popisuje implementační strukturu, která je potřebná pro efektivní využití finančních prostředků EU. NSRR ČR stanovuje čtyři základní strategické cíle:

- konkurenceschopná česká ekonomika;
- otevřená, flexibilní a soudržná společnost;
- atraktivní prostředí;
- vyvážený rozvoj území.

Vedle těchto cílů je v NSRR kladen důraz také na horizontální témata, která se prolínají a odrážejí v jednotlivých prioritách NSRR. Mezi horizontální témata, která jsou dle obecného nařízení reflektována v NSRR, patří udržitelný rozvoj (zaměřený především na životní prostředí) a rovné příležitosti (zde se uplatňuje zásada nediskriminace).³²

Nepostradatelným dokumentem pro tvorbu NSRR v ČR byl **Národní rozvojový plán ČR pro období 2007-2013** (dále jen NPR). NPR analyzuje situaci a postavení ČR a pomocí SWOT analýzy analyzuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby ČR. Výstupy z této analýzy pak určují zaměření jednotlivých OP a podobu jednotlivých prioritních os.

Na základě NSRR pro období 2007-2013 vyjednávala ČR s Evropskou komisí konečnou podobu OP. V programovém období 2007-2013 je realizováno 26 programů viz Příloha A. Z 26 programů realizovaných v ČR je 24 OP a dva síťové programy (ESPON 2013, INTERACT II). Celkem 18 OP patří do gesce českých řídicích orgánů (dále jen ŘO). Kromě OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko patří všechny programy z cíle Evropská územní spolupráce (celkem šest OP a dva síťové programy) do gesce jiného ŘO než českého, koordinaci těchto programů má v ČR na starost Ministerstvo pro místní rozvoj.

---

³² Ministerstvo pro místní rozvoj. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013*. [online]. 2007 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Narodni-strategicky-referencni-ramec>

2.2.2 Instituce pro řízení a koordinaci politiky soudržnosti EU v ČR

Z hlediska efektivního čerpání finančních prostředků z rozpočtu EU je nutné stanovit na národní úrovni základní instituce pro řízení, implementaci a koordinaci politiky soudržnosti.

V ČR rozlišujeme čtyři základní instituce pro řízení a koordinaci politiky soudržnosti EU:

- Národní orgán pro koordinaci (NOK),
- Monitorovací výbor NSRR - Řídící a koordinační výbor (ŘKV),
- Platební a certifikační orgán (PCO),
- Auditní orgán (AO).

Centrálním, koordinačním a metodickým orgánem pro politiku soudržnosti EU v ČR je Ministerstvo pro místní rozvoj, v rámci tohoto ministerstva byl zřízen zastřešující orgán pro všechny OP - **Národní orgán pro koordinaci**. Úkolem NOK je zabezpečovat jednotný informační systém politiky soudržnosti EU realizované v ČR, dále pak zajištění koordinace jednotného implementačního prostředí (např. vydávání metodik společných a závazných pro všechny OP, organizace a řízení jednotlivých výborů či pracovních skupin, zajištění vydávání a předkládání různých zpráv Evropské komisi). NOK je také pověřen zajišťováním a koordinací aktivit týkajících se publicity a informovanosti ohledně realizace politiky soudržnosti na národní úrovni.

Řídící a koordinační výbor zajišťuje roli Monitorovacího výboru NSRR, byl zřízen Ministerstvem pro místní rozvoj na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. ŘKV mimo jiné zajišťuje na národní úrovni koordinaci systémových opatření, projednává a navrhuje finanční a věcné změny schválených OP, dále také projednává a schvaluje návrhy a změny procedurálních postupů a pravidel pro realizaci politiky soudržnosti.³³

Platební a certifikační orgán provádí tok finančních prostředků z fondů EU do ČR, výkon této funkce je svěřen Ministerstvu financí (odbor Národního fondu). Úkolem PCO je mimo jiné certifikace vynaložených výdajů, spravování finančních prostředků

---

³³ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Evropské strukturální a investiční fondy: Řízení fondů EU*. [online]. [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Rizeni-fondu-EU.aspx>

z rozpočtu EU na účtech zřízených u České národní banky a přijímání plateb z Evropské komise. Čtvrtým hlavním orgánem v oblasti realizace politiky soudržnosti je **Auditní orgán**. AO je funkčně nezávislý na PCO a řídicí orgány. Výkonem funkce AO je pověřeno Ministerstvo financí (odbor Auditní orgán). K úkolům AO mimo jiné patří zajišťování auditů na vhodném vzorku operací (na určitých projektech) pro ověření výdajů vykázaných Evropské komisi, provádění analýz nahlášených nesrovnalostí, zpracovávání podkladů pro zprávu o výsledcích finančních kontrol za program pro vládu ČR.³⁴

Vedle těchto hlavních orgánů existují řídicí orgány (ŘO), které přímo řídí a provádí implementaci jednotlivých OP. Jednotlivé ŘO odpovídají za řízení a provádění operačních programů. ŘO odpovídá za nastavení systémů v oblasti řízení a kontroly, realizace, finančních toků, monitoringu, evaluace a certifikace. Možností ŘO je i delegace činností na zprostředkující subjekty. Spolu s ŘO dohlíží na realizaci OP monitorovací výbor, jehož úkolem je schvalování výročních zpráv, závěrečných zpráv, ale také navržených změn v programovém dokumentu operačního programu.³⁵

2.2.3 Tematické operační programy v období 2007-2013 a aktuální stav čerpání

V programovém období 2007-2013 má ČR možnost vyčerpat ze strukturálních fondů a FS v tematických operačních programech **21,4 miliard €**. Podíly finančních prostředků alokovaných v tematických OP jsou uvedeny v následující tabulce a v grafu. Největší podíl finančních prostředků připadá na OP Doprava a OP Životní prostředí, které jsou financovány dvěma evropskými fondy - ERDF a FS. Ostatní tematické programy, které spolufinancují pouze strukturální fondy, mají menší poměr alokace. Nejvíce prostředků připadá z těchto OP na OP Podnikání a inovace. Nejmenší podíl alokovaných prostředků má pro toto období OP Technická pomoc.

---

³⁴ Ministerstvo financí České republiky. *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013*. [online]. © 2005-2013 2. 8. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2013/metodika-financnich-toku-a-kontroly-prog-13734>

³⁵ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013*. [online]. 2007 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Narodni-strategicky-referencni-ramec>

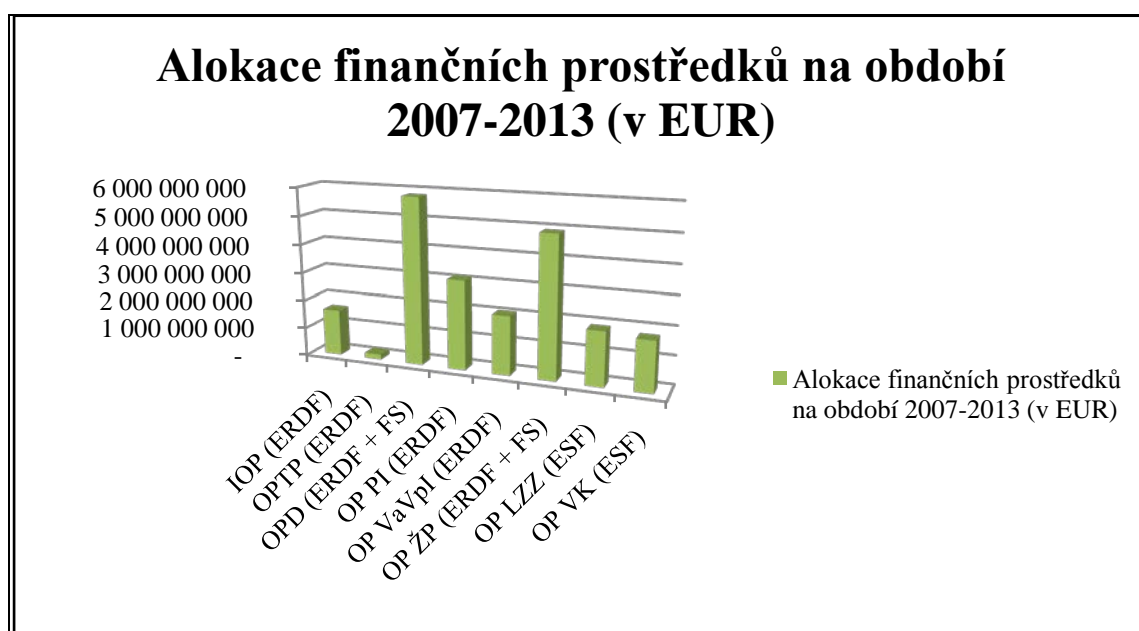

Tabulka 2 Přehled finanční alokace na tematické OP v období 2007-2013

Operační program	Fond	Alokace finančních prostředků (v €)	Podíl alokace v NSRR v %
Integrovaný OP	ERDF	1 619 022 308	6,0
OP Technická pomoc	ERDF	175 904 963	0,7
OP Doprava	ERDF + FS	5 821 490 363	21,8
OP Podnikání a inovace	ERDF	3 120 690 664	11,7
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 070 680 884	7,7
OP Životní prostředí	ERDF + FS	4 917 867 098	18,4
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	1 901 185 267	7,1
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 771 813 142	6,6
Celkem		21 398 654 689	80 %

Zdroj: Programové dokumenty jednotlivých OP, vlastní zpracování

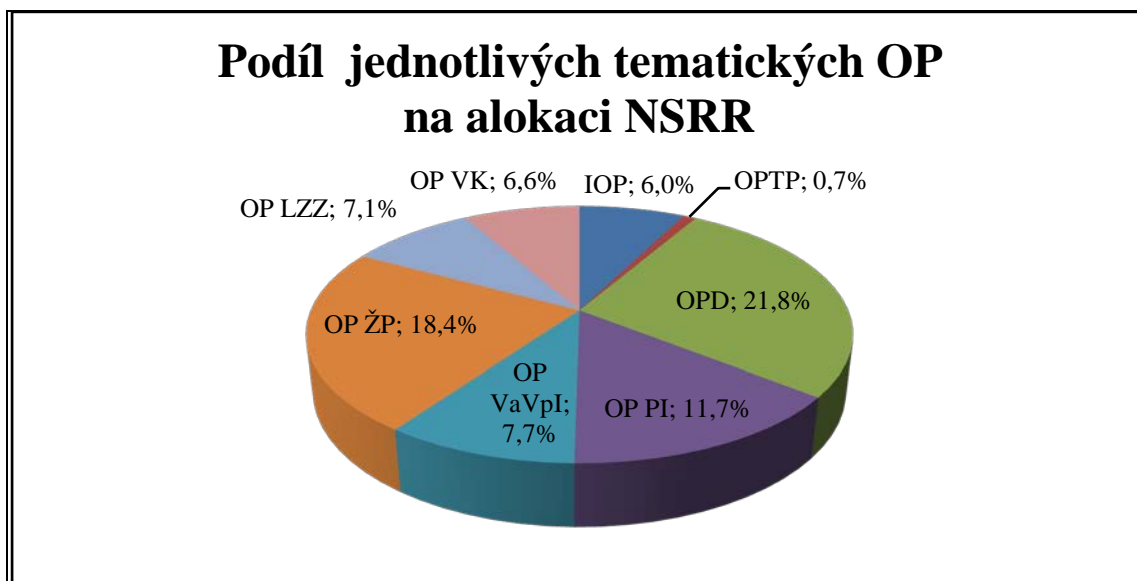
Graf 1 Alokace finančních prostředků na jednotlivé tematické OP na období 2007-2013

Zdroj: Programové dokumenty jednotlivých OP, vlastní zpracování

Graf 2 zobrazuje podíl jednotlivých tematických OP na alokaci NSRR ČR v období 2007-2013.

**Graf 2 Podíl jednotlivých tematických OP na alokaci NSRR ČR
v období 2007-2013**

Zdroj: MMZ,³⁶ vlastní zpracování

V tomto období připadá na tematické OP celkem 80 % alokace ze všech OP. S největším podílem na alokaci ze všech OP hospodaří OP Doprava, tomuto programu je vyhrazeno 21,8 % alokace.

Tato kapitola stručně charakterizuje jednotlivé tematické OP a analyzuje informace o podaných a vyřazených žádostech a projektech realizovaných v OP v jednotlivých letech 2008-2013, přičemž údaje v roce 2008 jsou počítány od zahájení realizace programu vzhledem k jeho schválení a údaje z roku 2013 jsou platné k 3. lednu 2014.³⁷ Na závěr každého tematického OP je uvedeno, zda splnil limit čerpání v roce 2013. Tato informace nevychází z uvedených grafů, ale je čerpána z Měsíční monitorovací zprávy o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 (dále jen MMZ). Rok 2013 byl stěžejním pro stav plnění limitu čerpání z hlediska pravidla N+3 a N+2. Od počátku období do konce roku

³⁶ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 (prosinec 2013), str. 7.

³⁷ Tyto informace jsou čerpány pro grafy 3 až 10 a 12 z měsíčních monitorovacích zpráv o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. prosinec 2008, prosinec 2009, prosinec 2010, prosinec 2011, prosinec 2012, prosinec 2013. U grafů jsou tyto zdroje uvedeny zkráceně MMZ.

2013 by měl podíl žádostí o platbu zaslaných Evropské komisi dosahovat přibližně 65 % z celkové alokace programu na období 2007-2013.³⁸

- **Integrovaný operační program**

Integrovaný operační program (dále jen IOP) patří mezi tzv. víceúčelové OP. Je zaměřen na všechny regiony v ČR, především však na regiony zařazené do cíle Konvergence, menší část finančních prostředků je však alokována i na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Cílem IOP je podpořit socioekonomický růst a zvýšit kvalitu života občanů ČR. V rámci šesti prioritních os jsou podporovány aktivity v oblastech: modernizace veřejné správy a zavádění informačních technologií ve veřejné správě, kultury, cestovního ruchu, územního rozvoje a v oblasti dostupnosti veřejných služeb. IOP je spolufinancován z ERDF, národních veřejných prostředků a soukromých prostředků. Řídícím orgánem IOP bylo pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj (Odbor řízení operačních programů). Některé aktivity jsou delegovány na zprostředkující subjekty - Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo kultury a Centrum pro regionální rozvoj (CRR ČR). V roce 2013 byla převedena agenda Ministerstva kultury na ŘO IOP a CRR ČR, v současné době tak už Ministerstvo kultury není zprostředkujícím subjektem IOP.

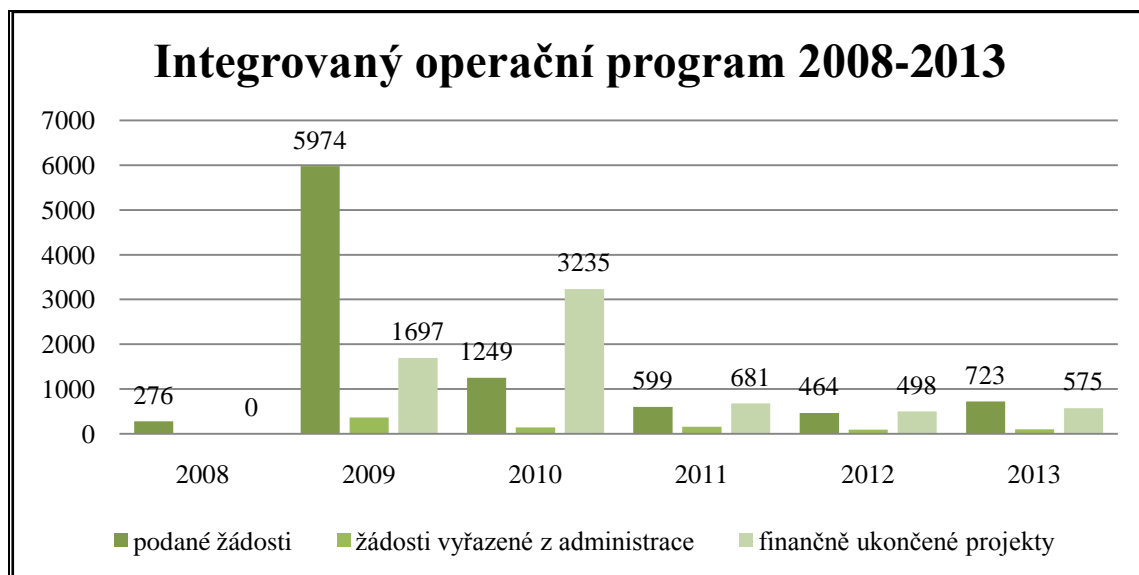
Informace o projektech

Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v IOP v období od roku 2008 do roku 2013 zobrazuje následující graf.

---

³⁸ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 (prosinec 2013). s. 27.

Graf 3 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v IOP za období 2008-2013

Zdroj: MMZ, vlastní zpracování

Z grafu vyplývá, že největší počet podaných žádostí IOP zaznamenal v roce 2009, kdy dosáhl počtu 5 974 žádostí za rok. Celkový počet žádostí ke konci roku 2013 čítá 9 285 žádostí, z čehož 868 žádostí bylo vyřazeno z administrace. V IOP je do tohoto data finančně ukončeno 6 686 projektů.

V důsledku vysoké chybovosti u tohoto programu do konce listopadu 2013 nedocházelo k odesílání žádostí o platbu do Evropské komise. V průběhu prosince 2013 však zaslání žádostí o platbu Evropské komisi bylo opět obnoveno. IOP splnil limit čerpání v cíli Konvergence, v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost tento limit nesplnil.

- **Operační program Technická pomoc**

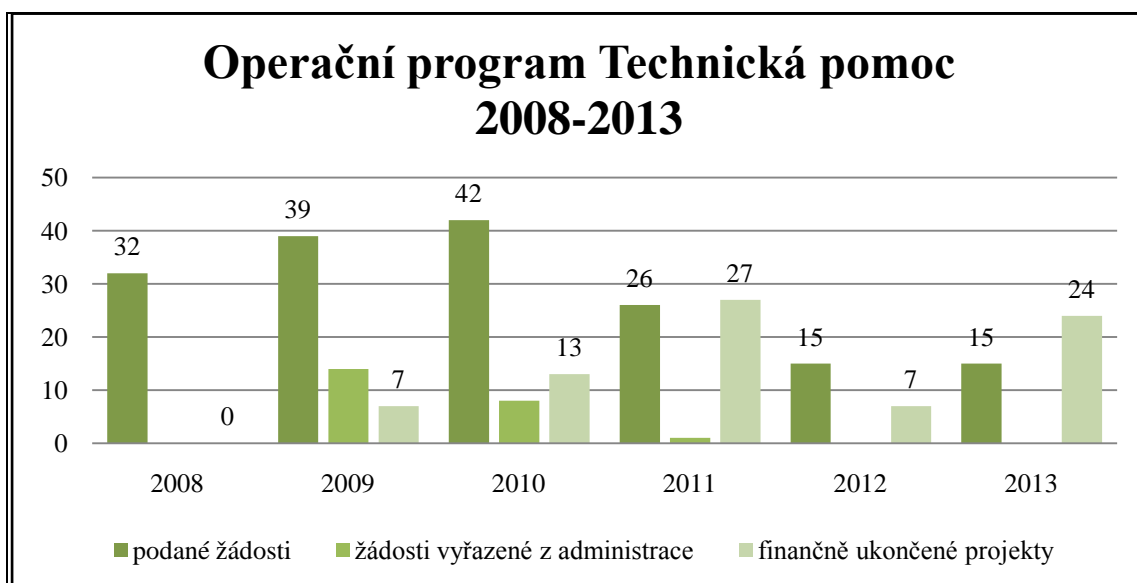
Aktivity Operačního programu Technická pomoc (dále jen OPTP) jsou určeny pro celé území ČR. OPTP patří tudíž také mezi tzv. víceúčelové programy. Cílem OPTP je posílit a zlepšit jednotné centrální řízení a koordinaci operačních programů v ČR a přispívat k zajištění naplnění stanovených cílů NSRR ČR v období 2007-2013. Řídicím orgánem OPTP bylo pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj. Program zajišťuje aktivity NOK, který je centrálním, koordinačním a metodickým orgánem pro politiku soudržnosti v ČR. OPTP podporuje čtyři oblasti - publicitu, monitorování, administrativní a absorpční kapacitu a také řízení a koordinaci. Tento program je spolufinancován

finančními prostředky z veřejných národních zdrojů a z ERDF, které jsou zdrojem jak pro cíl Konvergence, tak pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Informace o projektech

V následujícím grafu (Graf 4) je znázorněn průběh počtu podávaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a vývoj finančně ukončených projektů v období 2008-2013 v OPTP. Celkem je ke konci roku 2013 podáno v OPTP 169 žádostí, z nichž 23 bylo vyřazeno z administrace. Počet finančně ukončených projektů dosahuje počtu 78 projektů. Limit čerpání v roce 2013 v tomto programu také nebyl splněn.

Graf 4 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OPTP za období 2008-2013

Zdroj: MMZ, vlastní zpracování

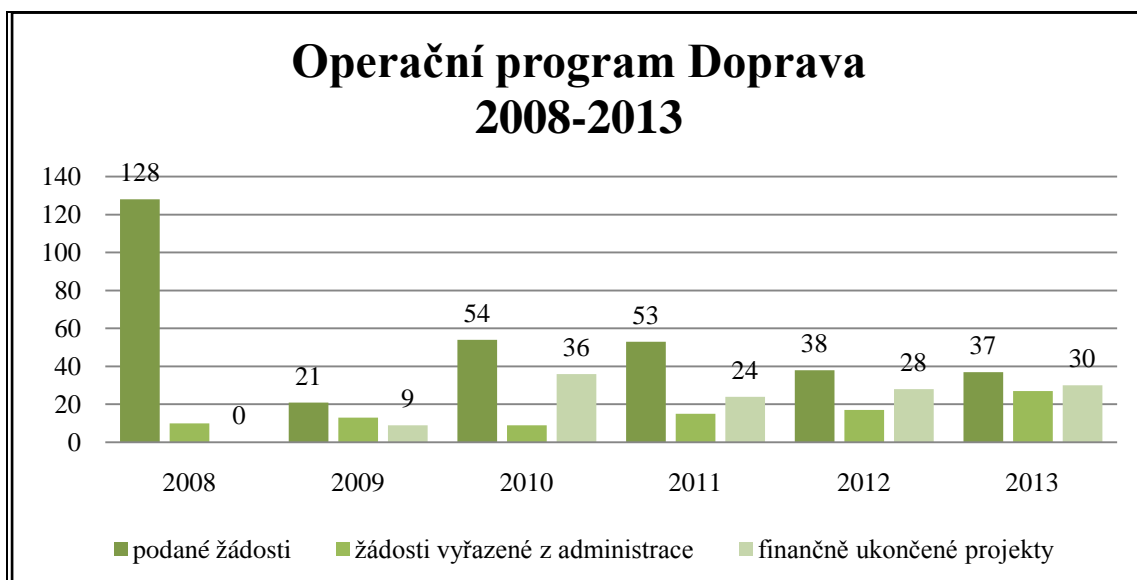
- **Operační program Doprava**

Operační program Doprava (dále jen OPD) má v programovém období 2007-2013 v ČR k dispozici největší podíl alokace finančních prostředků z fondů EU. Cílem OPD je zlepšení dostupnosti dopravou, tzn. zvýšit kvalitu silniční, železniční, vnitrozemské vodní dopravy, multimodální nákladní přepravy a dopravní infrastruktury včetně pražského metra. Program je určen pro celé území ČR. OPD je spolufinancován z ERDF, FS a národních veřejných zdrojů. OPD tvoří sedm prioritních os. Roli řídicího orgánu plní Ministerstvo dopravy.

Informace o projektech

Přehled o počtu podaných žádostí, vyřazených žádostí z administrace a přehled o počtu finančně ukončených projektů v OPD v jednotlivých letech zobrazuje Graf 5. Největší počet podaných žádostí zaznamenal OPD v roce 2008, počet podaných žádostí 128 se již v dalších letech nezopakoval a výrazně klesl. Celkem v období 2008-2013 bylo v tomto programu podáno 331 žádostí, z nichž však 91 bylo vyřazeno z administrace. Do konce roku 2013 je v OPD 127 finančně ukončených projektů. Limit čerpání v OPD v roce 2013 byl splněn.

Graf 5 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OPD za období 2008-2013

Zdroj: MMZ, vlastní zpracování

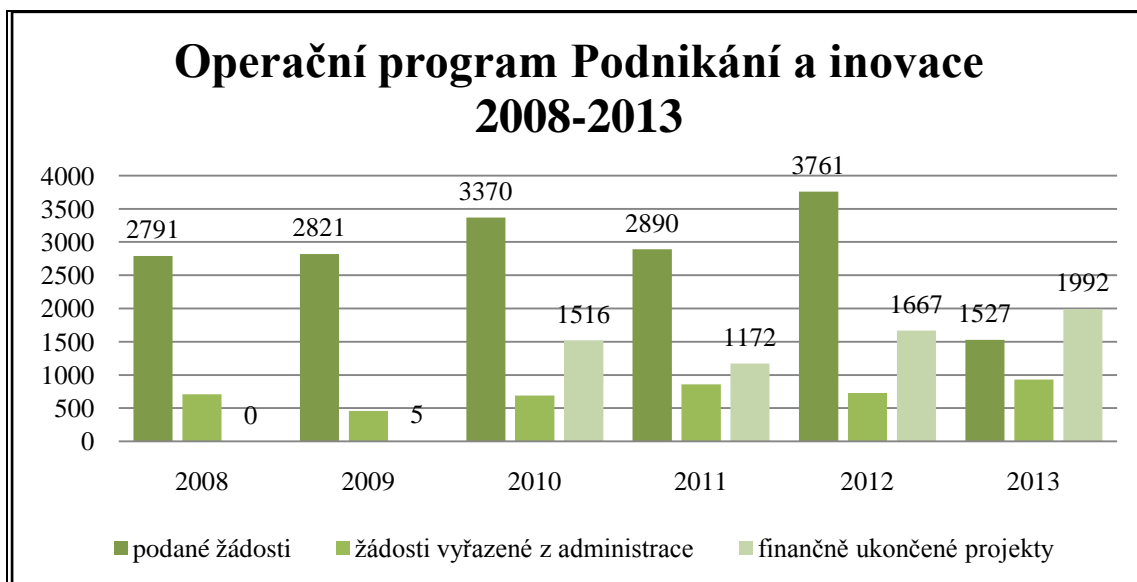
- **Operační program Podnikání a inovace**

Cílem Operačního programu Podnikání a inovace (dále jen OPPI) je zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky - (zejména zvýšení konkurenceschopnosti v sektoru průmyslu a podnikání, včetně malého a středního podnikání) a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy. OPPI je spolufinancován finančními prostředky z ERDF a státního rozpočtu. Program tvoří sedm prioritních os. Řídícím orgánem OPPI je pověřeno Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Informace o projektech

Graf 6 zobrazuje vývoj počtu podaných žádostí a žádostí vyřazených z administrace v OPPI od roku 2008 do roku 2013, celkem bylo v tomto období podáno 17 160 žádostí, z čehož 4 365 bylo vyřazeno z administrace. Dále graf uvádí počet finančně ukončených projektů, celková výše těchto projektů je 6 352. OPPI patří k programům, u kterých v důsledku vysoké chybovosti nedocházelo k odesílání žádostí o platbu do Evropské komise, u OPPI, stejně jako u IOP, došlo k obnovení zasílání žádostí o platbu v průběhu prosince 2013. OPPI patří k programům, které splnili limit čerpání v roce 2013.

Graf 6 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OPPI za období 2008-2013

Zdroj:MMZ, vlastní zpracování

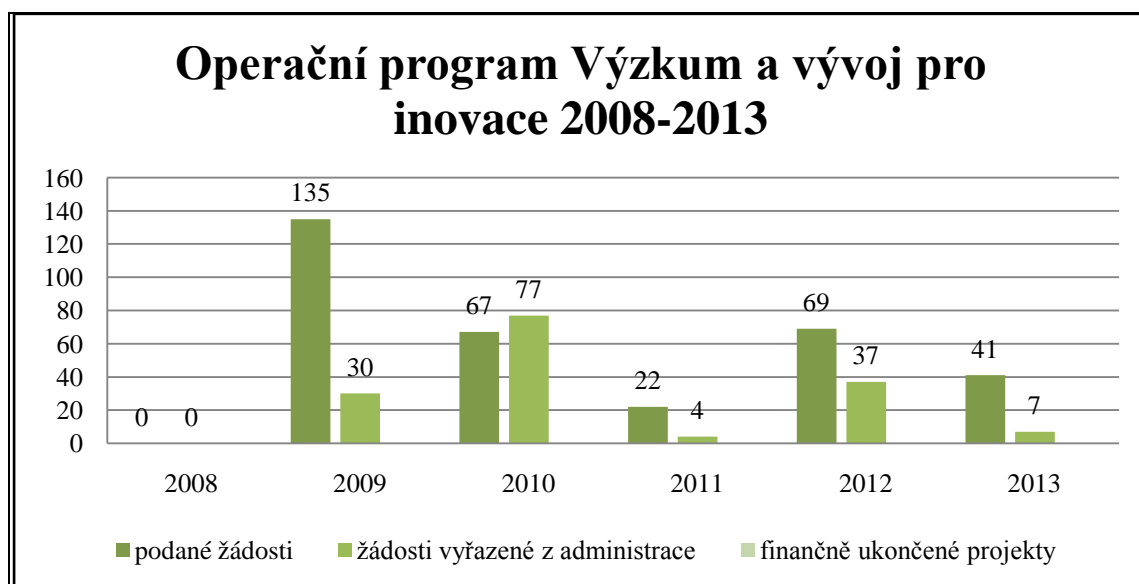
- **Operační program Výzkum a vývoj pro inovace**

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (dále jen OP VaVpI) je zaměřen na posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR, čehož má být dosaženo prostřednictvím výzkumných institucí a vysokých škol ve spolupráci se soukromým sektorem. V tomto programu je vymezeno pět prioritních os. Program čerpá finanční prostředky ze strukturálních fondů - ERDF a ESF a národních veřejných zdrojů. Funkci řídicího orgánu plní Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Informace o projektech

Informace o podaných žádostech a žádostech vyřazených z administrace jsou uvedeny v Grafu 7. V roce 2008 nebyly podávány žádosti v tomto OP v důsledku schválení programu Evropskou komisí až v říjnu 2008 a vyhlášení první výzvy pro předkládání žádostí se uskutečnilo až v polovině prosince téhož roku. Nejvíce žádostí podali žadatelé v roce 2009 v počtu 135. Celkem žadatelé ve sledovaném období podali 334 žádostí, po odečtení žádostí vyřazených z administrace se počet žádostí sníží na 179 žádostí. Ve sledovaném období zatím nebyl finančně ukončen žádný projekt. OP VaVpI splnil limit čerpání v roce 2013.

Graf 7 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OP VaVpI za období 2008-2013

Zdroj: MMZ, vlastní zpracování

- **Operační program Životní prostředí**

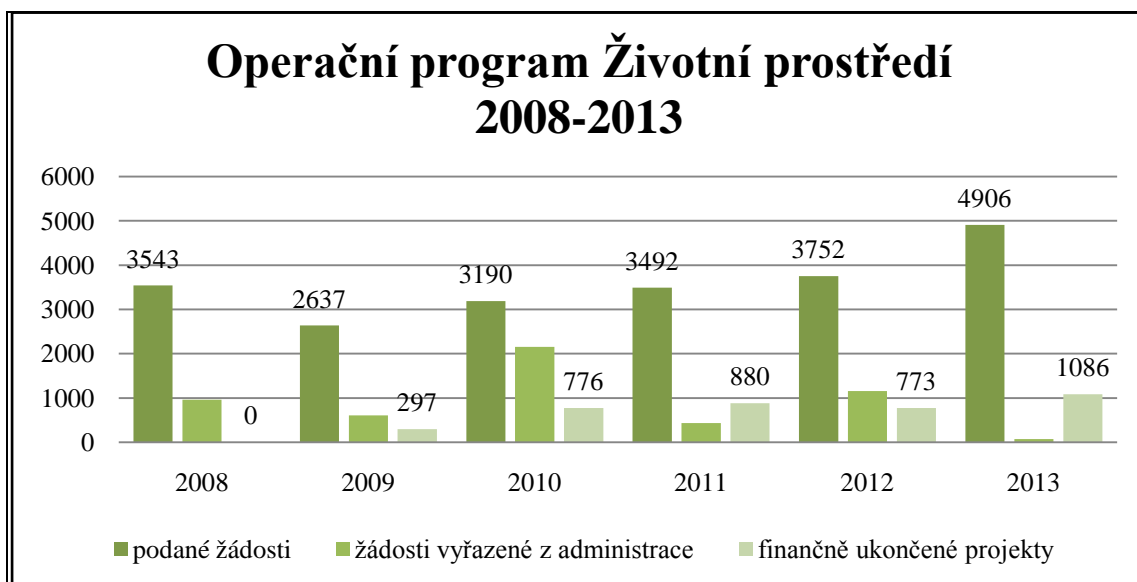
Operační program Životní prostředí (dále jen OPŽP) je, co do objemu finančních prostředků, program s druhým největším podílem alokace. OPŽP se zaměřuje na zlepšení kvality životního prostředí (např. na snižování emisí v ovzduší, zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie, odstraňování odpadů, zmírňování znečištění vod či zlepšování kvality pitné vody). V OPŽP je stanoveno osm prioritních os. Financování tohoto programu zajišťuje ERDF a FS, Státní fond životního prostředí a státní rozpočet. Řídícím orgánem je Ministerstvo životního prostředí.

Informace o projektech

Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v období od roku 2008 do roku 2013 v OPŽP zobrazuje následující graf (Graf 8). Největší počet předložených žádostí zaznamenal OPŽP v roce 2013, dohromady 4 906 žádostí. Celková výše podaných žádostí ve sledovaném období dosahuje počtu 21 520 žádostí, z nichž však bylo z administrace vyřazeno 5 384. Na konci roku 2013 má OPŽP 3 812 finančně ukončených projektů. Bohužel tento program je nutno přiřadit k těm, které nesplnily limit čerpání v roce 2013.

Graf 8 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OPŽP za období 2008-2013

Zdroj: MMZ, vlastní zpracování

- **Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost**

Cílem Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (dále jen OP LZZ) je zvyšování zaměstnanosti a posílení zaměstnatelnosti obyvatel ČR. Tento program je spolufinancován z ESF a státního rozpočtu ČR. Prostředky jsou určeny na cíl Konvergence a na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a jsou strukturovány do šesti prioritních os. OP LZZ směřuje do všech regionů v ČR. Je to další tzv. víceúčelový program, jehož řízením bylo pověřeno Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Informace o projektech

V Grafu 9 je znázorněn průběh počtu podávaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a vývoj finančně ukončených projektů v období 2008-2013 v OP LZZ. V OP LZZ bylo v roce 2011 podáno žadateli 9 272 žádostí, nejvíce ze sledovaného období. OP LZZ eviduje v období 2008-2013 relativně vysoký počet podaných žádostí celkem 15 315, ale také velký počet žádostí vyřazených z administrace, celkem 9 805. Finančně ukončených projektů má OP LZZ ke konci roku 2013 celkem 2 336 projektů. OP LZZ, stejně jako IOP, nesplnil v roce 2013 limit čerpání v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, v cíli Konvergence však limit splněn byl.

Graf 9 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OP LZZ za období 2008-2013

Zdroj: MMZ, vlastní zpracování

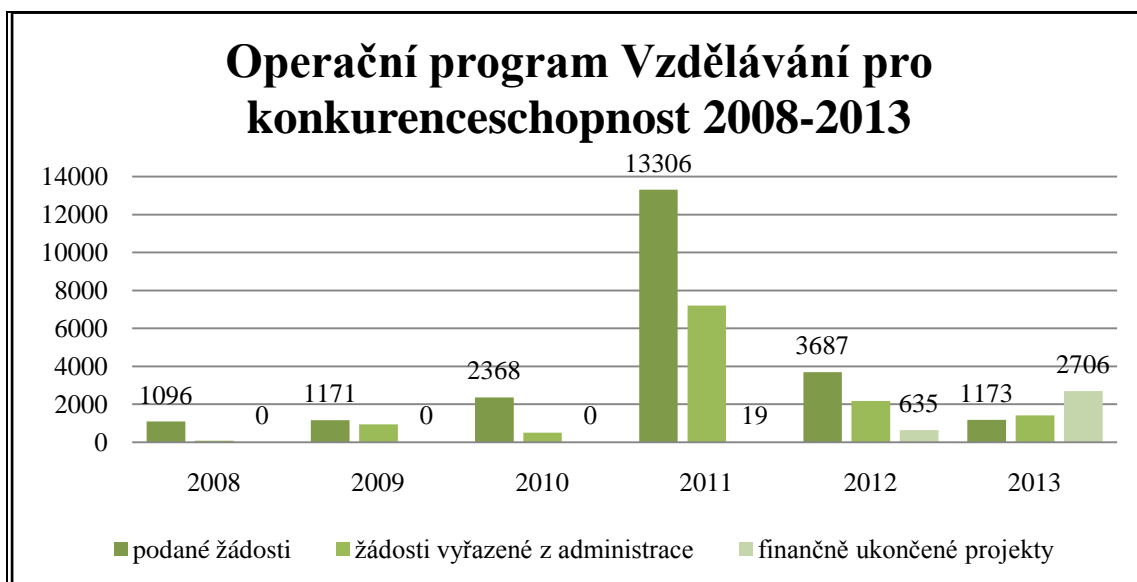
- **Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost**

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále OP VK) se zaměřuje na zlepšení kvality vzdělávání na českých školách. Je zaměřen na oblast rozvoje lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání. OP VK má pět prioritních os, spolufinancování zajišťuje strukturální fond ESF a státní rozpočet ČR. OP VK se taktéž řadí mezi tzv. vícecílové programy, je určen všem regionům v ČR včetně Prahy, primárně však pro regiony zařazené do cíle Konvergence. Funkci řídicího orgánu OP VK zajišťuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Informace o projektech

Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OP VK v období od roku 2008 do roku 2013 zobrazuje Graf 10. OP VK je jedním z programů, který eviduje největší počet podaných žádostí. Celkem bylo podáno 22 801 žádostí, nejvíce tento program zaevidoval v roce 2011 celkem 13 306 žádostí. Ke konci roku 2013 má tento program celkem 3 360 finančně ukončených projektů. OP VK je další z programů, které nesplnily limit čerpání v roce 2013. Limit čerpání v roce 2013 nebyl splněn v tomto programu ani v jednom cíli.

Graf 10 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OP VK za období 2008-2013

Zdroj: MMZ, vlastní zpracování

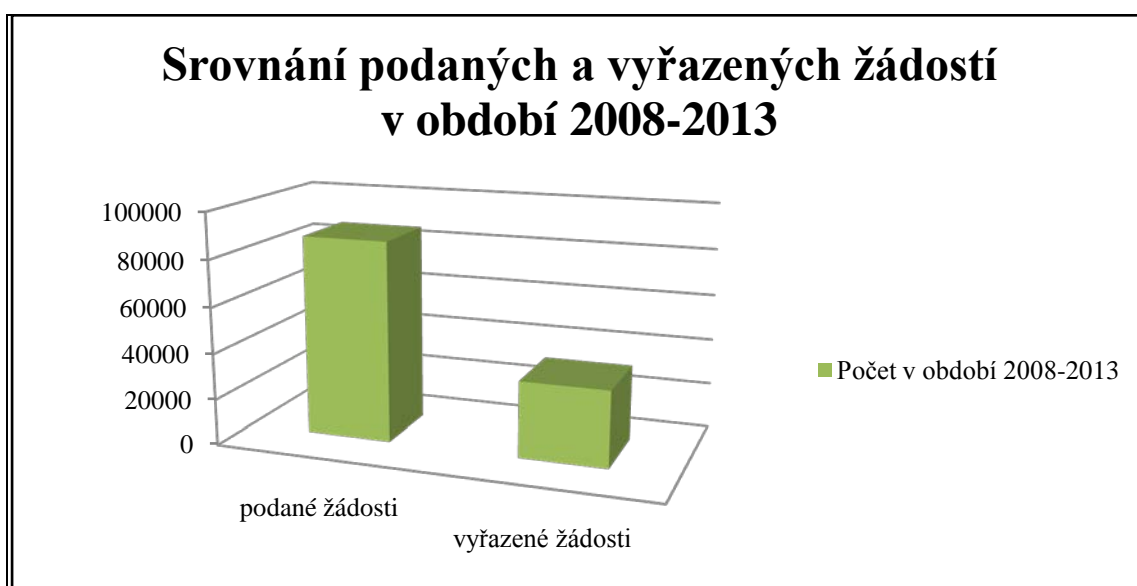
Shrnutí - tematické operační programy v období 2007-2013

Celkem bylo v období 2008-2013 podáno 86 915 žádostí. Počet žádostí vyřazených z administrace je naproti tomu 33 013 žádostí.³⁹ Vyřazené žádosti tvoří více jak jednu třetinu ze všech podaných žádostí, důvodem může být nesplnění podmínek výzvy či odstoupení žadatele. Tento počet je docela vysoký, to může vypovídat jak o kvalitě připravených projektů, tak i o špatné informovanosti žadatelů, nepřehlednosti struktury jednotlivých OP či náročném administrativním zatížení žadatelů. Pro zpracování projektových žádostí jsou vypracovány příručky pro žadatele a příjemce, také jsou pořádány různé semináře a přednášky na toto téma, žadatelé se mohou obracet i na

³⁹ Informace jsou platné k 3. lednu 2014.

příslušné instituce (např. pobočky CRR ČR), to by mělo vést ke snižování počtu vyřazených žádostí. Existuje také mnoho odborných, ale i neodborných firem poskytujících služby poradenství v této oblasti, ty však mnohdy až neúměrně zatěžují žadatelovi finanční zdroje. Grafické porovnání žádostí podaných a vyřazených zobrazuje následující graf.

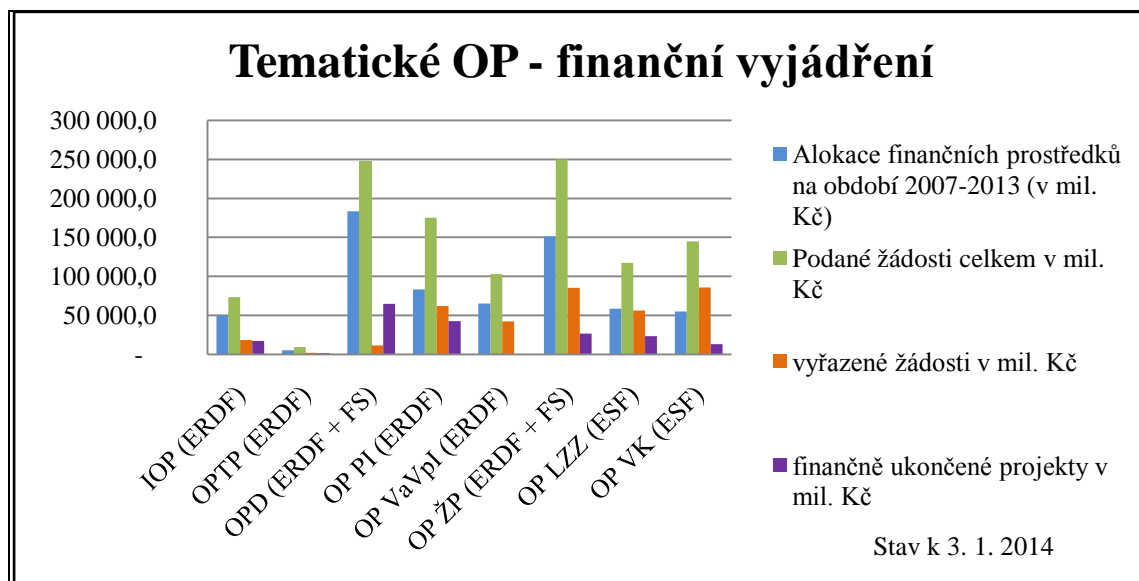
**Graf 11 Komparace podaných a vyřazených žádostí v tematických OP
v období 2008-2013**

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci osmi sledovaných tematických OP je zrealizováno a finančně ukončeno celkem 22 751 projektů, což tvoří přibližně jednu čtvrtinu z celkového počtu podaných žádostí. Finanční vyjádření počtu podaných a vyřazených žádostí a počtu finančně ukončených projektů v poměru na alokaci v období 2007-2013 v jednotlivých tematických OP znázorňuje následující graf (Graf 12).

Graf 12 Souhrnné znázornění podaných žádostí, vyřazených žádostí a finančně ukončených projektů v poměru na alokaci jednotlivých tematických OP

Zdroj: MMZ, vlastní zpracování

Plnění limitu čerpání v roce 2013

Z hlediska pravidla N+2 a N+3 naplnilo limit čerpání v roce 2013, dle žádostí o platbu zaslaných do Evropské komise, šest tematických OP. Je nutno dodat, že k naplnění limitu bylo nutno u některých OP využít předběžné platby a roční závazky velkých projektů předložených Evropské komisi ke schválení. U pěti programů se však naplnit limit čerpání v roce 2013 nepodařilo. U těchto OP se automaticky zruší závazek, tzn. část alokace z fondů EU nebude v určité výši ČR refundována. V následující tabulce je uveden přehled tematických OP, které naplnili limit, a které ho nenaplnili.

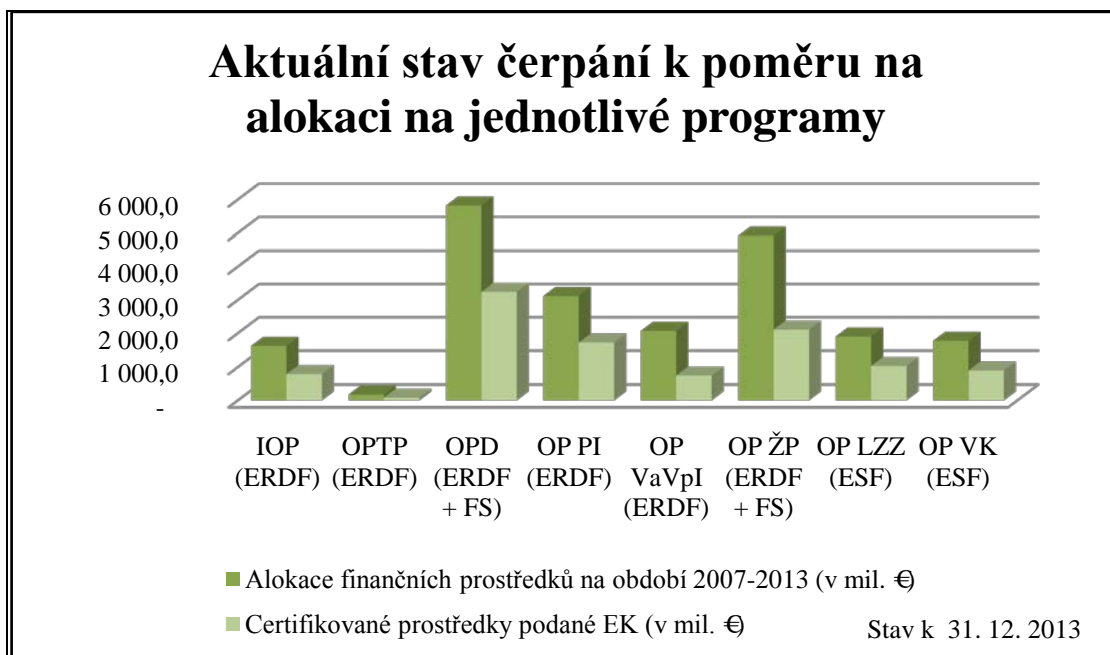
Tabulka 3 Plnění limitu čerpání v roce 2013 dle žádostí o platbu zaslaných do Evropské komise

Tematické OP, které limit čerpání v roce 2013 splnili	Tematické OP, které limit čerpání v roce 2013 nesplnili
OP Doprava (ERDF, FS)	OP Životní prostředí (ERDF, FS)
OP Podnikání a inovace	OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 2)
OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 1)	OP Technická pomoc (cíl 1, cíl 2)
Integrovaný OP (cíl 1)	Integrovaný OP (cíl 2)
OP Výzkum a vývoj pro inovace	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (cíl 1, cíl 2)

Zdroj: MMZ⁴⁰

⁴⁰ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 (prosinec 2013), str. 27.

Graf 13 Shrnutí - aktuální stav čerpání z fondů EU v poměru na alokaci jednotlivých tematických OP v období 2007-2013

Zdroj: MMZ,⁴¹ vlastní zpracování

V předchozím grafu je znázorněn poměr certifikovaných prostředků zaslaných Evropské komisi v poměru na alokaci na jednotlivé OP. Nejlépe si v tomto ohledu vede OPD a OP LZZ, jež mají více jak 52 % certifikovaných výdajů. Naopak nejhůře si stojí OP VaVpI.

2.3 Politika soudržnosti EU v období 2014-2020 a ČR

V roce 2014 vstupuje EU do nového sedmiletého finančního rámce, který byl schválen Evropským parlamentem v listopadu 2013. Současně začíná v rámci politiky soudržnosti nové programové období 2014-2020. Členské státy nyní vrcholí přípravy na toto nové období, v ČR má na starost přípravu nového období Ministerstvo pro místní rozvoj, které však úzce spolupracuje s ostatními národními a regionálními orgány či institucemi. Přípravy na nové období běží v ČR již od roku 2010.

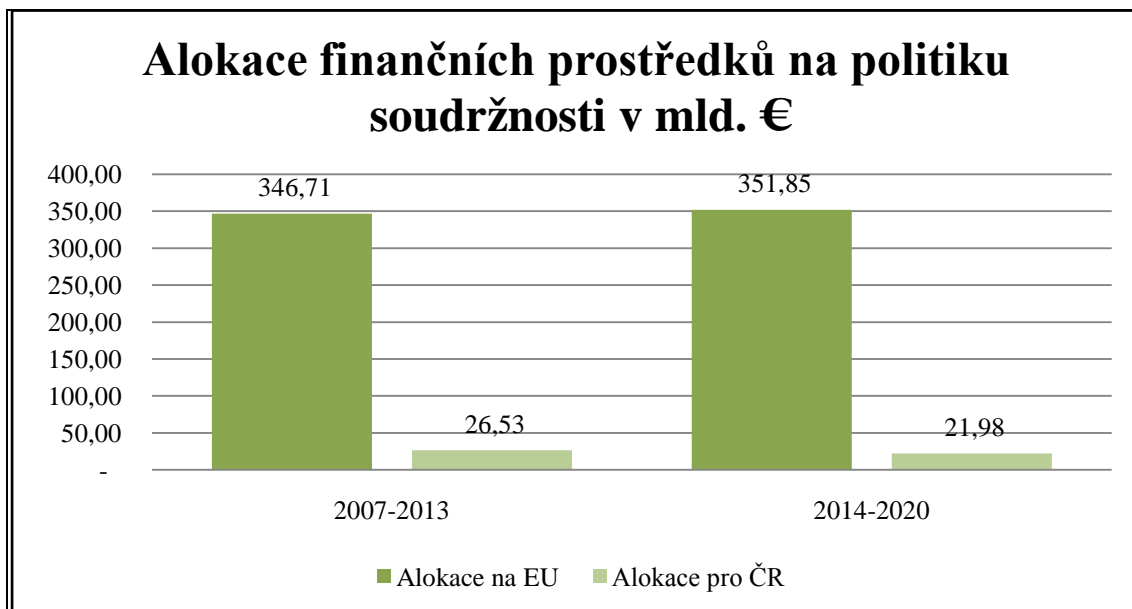
Alokace finančních prostředků

Na období 2014-2020 bude mít politika soudržnosti k dispozici celkem 351 miliard € Oproti období 2007-2013, pro které bylo alokováno 347 miliard €, se tato částka trochu

⁴¹ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 (prosinec 2013), str. 33-75.

navýšila. Následující graf zobrazuje porovnání finančních prostředků celkově alokovaných na politiku soudržnosti na období 2007-2013 a na období 2014-2020 a prostředky přidělené pro ČR.

Graf 14 Porovnání finanční alokace na politiku soudržnosti v EU a ČR na období 2007-2013 a 2014-2020

Zdroj: www.ec.europa.eu, vlastní zpracování

Z předchozího grafu vyplývá, že alokace na politiku soudržnosti bude v rámci EU v novém období sice o něco větší, ale alokace pro ČR se o několik miliard sníží.

Nová nařízení

V prosinci 2013 byla v Úředním věstníku EU publikována nově schválená nařízení EU o politice soudržnosti EU na období 2014-2020. Tato klíčová nařízení se týkají ustanovení o Evropských strukturálních a investičních fondech (dále jen ESIF). V rámci období 2014-2020 bude možno čerpat prostředky z těchto ESIF:

- Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF);
- Evropský sociální fond (ESF);
- Fond soudržnosti (FS);
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV);
- Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Cílem politiky soudržnosti po roce 2013 je celkové systematičtější a efektivnější využívání evropských fondů. V tomto ohledu je důležitým krokem sjednocení fondů využívaných v období 2007-2013 v rámci politiky soudržnosti (ERDF, ESF, FS) a fondů pro rozvoj venkova a rybnářství (EZFRV a ENRF) v jednu skupinu ESIF, pro které budou platit společná pravidla. Tyto fondy sledují vzájemně se doplňující cíle, a proto bude politika soudržnosti EU v novém období představovat velmi důležitý investiční nástroj EU k dosažení cílů **Strategie Evropa 2020**.⁴² Tato strategie navrhuje tři vzájemně propojené a posilující se priority: inteligentní růst, udržitelný růst a růst podporující začlenění.⁴³ V rámci těchto tří priorit je stanoveno sedm stěžejních iniciativ (viz Tabulka 4).

Tabulka 4 Přehled iniciativ spadajících pod jednotlivé priority Strategie Evropa 2020

Priority Strategie Evropa 2020				
		Inteligentní růst	Udržitelný růst	Růst podporující začlenění
Iniciativy	Inovace v EU		Evropa méně náročná na zdroje	Program pro nové dovednosti
	Mládež v pohybu		Průmyslová politika pro éru globalizace	Evropská platforma pro boj proti chudobě
	Digitální program pro Evropu			

Zdroj: vlastní zpracování

Pět hlavních cílů Strategie Evropa 2020 je vymezeno takto:

- nastartování růstu;
- tvorba pracovních míst;
- boj proti změně klimatu;
- řešení energetické náročnosti;
- omezení chudoby a sociálního vyloučení.

⁴² Strategie Evropa 2020 je strategie EU, schválená v roce 2010 a jejímž cílem je v příštím desetiletí dosáhnout nového růstu. Cílem je v EU vytvořit inteligentní a udržitelnou ekonomiku, která podporuje sociální začleňování.

⁴³ Evropská komise. *Evropa 2020*. [online]. poslední aktualizace 13. 11. 2013 [cit. 2014-02-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/index_cs.htm

Pro splnění těchto ambiciózních cílů, kterých má být dosaženo do roku 2020, je politika soudržnosti stěžejním nástrojem, který poskytuje potřebné investiční rámce.

V nařízení o společných ustanoveních, společném pro všech pět ESIF, je s cílem podpořit harmonický, vyrovnaný a udržitelný rozvoj EU ustanoven **Společný strategický rámec**. Společný strategický rámec stanoví strategické hlavní zásady, jež usnadní proces programování a sektorovou a územní koordinaci intervencí EU, prostřednictvím fondů ESI.⁴⁴ Vedle Společného strategického rámce je v tomto nařízení ustanoveno 11 tematických cílů, které se promítají do jednotlivých priorit každého fondu ESI. Tematické cíle fondů ESI se musí promítnout následně do návrhů dohod o partnerství a jednotlivých programových dokumentů operačních programů. V nařízení jsou ustanoveny tyto tematické cíle:

- posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací;
- zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií;
- zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybnářství a akvakultury (v případě ENRF);
- podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích;
- podpora a přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik;
- zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů;
- podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách;
- podpora udržitelné zaměstnanosti, kvalitních pracovních míst a mobility pracovních sil;
- podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci;
- investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení;
- posilování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných stran a přispívání k účinné veřejné správě.⁴⁵

---

⁴⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o ERDF, ESF, FS, EZFRV a ENRF, o obecných ustanoveních o ERDF, ESF, FS a ENRF a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. čl. 10 odst. 1.

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o ERDF, ESF, FS, EZFRV a ENRF, o obecných ustanoveních o ERDF, ESF, FS a ENRF a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. čl. 9.

Dohoda o partnerství

Klíčovým strategickým dokumentem pro každý členský stát EU, který bude základním rámcem pro čerpání z fondů EU v příštích sedmi letech, je **Dohoda o partnerství** pro programové období 2014-2020 (dále jen Dohoda o partnerství). Čerpání z fondů EU v novém období spočívá na nutnosti schválení tohoto dokumentu. Členské státy mají povinnost předložit svou Dohodu o partnerství do 22. dubna 2014.⁴⁶ Dohoda o partnerství obsahuje návrh implementační struktury v novém období a vymezuje programy, prostřednictvím nichž budou čerpány finanční prostředky z fondů EU. První návrh Dohody o partnerství ČR projednala Vláda ČR v červnu 2013. V současné době (únor 2014) je dokončováno posouzení vlivů Dohody o partnerství na životní prostředí. Předpokládané schválení Dohody o partnerství ČR Evropskou komisí se plánuje na léto 2014.

Následující schéma (Obrázek 1) znázorňuje zjednodušený postup schválení OP na období 2014-2020.

Obrázek 1 Schéma postupu schválení OP na období 2014-2020

Zdroj: vlastní zpracování

⁴⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o ERDF, ESF, FS, EZFRV a ENRF, o obecných ustanoveních o ERDF, ESF, FS a ENRF a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. čl. 14 odst. 4.

2.3.1 Změny zjednodušující politiku soudržnosti po roce 2013

V novém sedmiletém cyklu plánuje EU mnoho zjednodušujících opatření. Tyto opatření se týkají i politiky soudržnosti. Díky společným pravidlům pro fondy ESI by mělo dojít k jednodušším účetním pravidlům, cílenějším požadavkům na podávání zpráv a větší míře využití digitálních technologií a tím by mělo dojít i k zjednodušení poskytování investic EU. V novém období bude zjednodušen rámec čerpání snížením počtu cílů. Efektivnějšího využití finančních prostředků má být dosaženo novou kategorizací regionů. Oproti období 2007-2013 se snížil počet cílů z předchozích tří na dva (viz Tabulka 5) a nově budou zavedeny tři kategorie regionů místo dvou:

- „méně rozvinuté“ regiony (HDP na obyvatele nedosahuje 75 % průměru EU), míra spolufinancování EU max. 85 %;
- „přechodové“ regiony (HDP na obyvatele se pohybuje v rozmezí 75 až 90 % průměru EU), míra spolufinancování EU 60 %;
- „rozvinutější“ regiony (HDP na obyvatele přesahuje 90 % průměru EU), míra spolufinancování EU 50 %.⁴⁷

Oproti období 2007-2013 vznikla nová kategorie regionů „přechodové“. Cílem nové kategorie je mimořádně oživit „přechodové“ regiony, které se staly za poslední roky konkurenceschopnějšími, ale stále vyžadují cílené investice. V ČR pod tuto kategorii nespadá žádný region. Region NUTS II Praha spadá pod kategorii rozvinutějších regionů. Ostatní regiony NUTS II v ČR spadají pod kategorii méně rozvinutých regionů.

Tabulka 5 Porovnání cílů politiky soudržnosti v období 2007-2013 a 2014-2020

Cíle politiky soudržnosti	
Období 2007-2013	Období 2014-2020
Konvergence	Investice do růstu a zaměstnanosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	
Evropská územní spolupráce	Evropská územní spolupráce

Zdroj: vlastní zpracování

⁴⁷ Evropská komise. *Regionální politika - INFOREGIO: Publikace - Časopis Panorama. Nr. 40.* [online]. poslední aktualizace 14-02-2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_cs.cfm

2.3.2 ČR a nové období 2014-2020

ČR se stejně jako ostatní členské státy EU usilovně připravuje na nové nadcházející období. Jak již bylo uvedeno výše, koordinací příprav se zabývá Ministerstvo pro místní rozvoj. Pracuje se na dopracování Dohody o partnerství, vypracování programových dokumentů jednotlivých operačních programů a na vzájemném provázání priorit EU s prioritami ČR. Priority ČR uvedené v národních dokumentech, by měly mít návaznost na tematické cíle uvedené v nařízení o společných ustanoveních (viz výše).

V období 2007-2013 patřila ČR k zemím s největším počtem operačních programů. Na nové období je počet programů značně zredukován. Usnesením Vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012 bylo vymezeno 16 OP a Program rozvoje venkova. Navrženo je těchto 16 OP:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost;
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání;
- OP Zaměstnanost;
- OP Doprava;
- OP Životní prostředí;
- Integrovaný regionální operační program;
- OP Praha - pól růstu ČR;
- OP Technická pomoc;
- OP Rybářství;
- OP přeshraniční spolupráce mezi ČR a Polskou republikou;
- OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a ČR;
- OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a ČR;
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a ČR;
- OP přeshraniční spolupráce mezi svobodným státem Sasko a ČR;
- OP nadnárodní spolupráce Central Europe;
- OP meziregionální spolupráce.

V polovině roku 2013 byl dodatečně schválen ještě jeden OP - OP nadnárodní spolupráce Danube. Celkem je pro ČR na období 2014-2020 navrženo 18 programů. Přehled OP a jejich řídicích orgánů je uveden v Příloze B.

V rámci navržených tematických operačních programů ČR pro nové období je několik změn. Klíčová změna nastává u regionálních programů, sedm regionálních operačních programů a Integrovaný operační program z období 2007-2013 nahradí v novém období jeden Integrovaný regionální operační program. Dva programy, které v období 2007-2013, v rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, realizovalo hlavní město Praha, nahradí jeden program OP Praha - pól růstu ČR. Všechny tyto programy budou v novém období spadat pod jeden cíl Investice do růstu a zaměstnanosti. V následující tabulce je znázorněn přehled OP v období 2007-2013 a 2014-2020.

Tabulka 6 Porovnání složení OP v období 2007-2013 a 2014-2020

Cíl	OP v období 2007-2013	OP v období 2014-2020	Cíl
Cíl Konvergence	OP Technická pomoc	OP Technická pomoc	Investice do růstu a zaměstnanosti
	OP Doprava	OP Doprava	
	OP Životní prostředí	OP Životní prostředí	
	OP Podnikání a inovace	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	OP Zaměstnanost	
	OP Vzdělávání a konkurenceschopnost	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace		
	Integrovaný operační program	Integrovaný regionální operační program	
	ROP Střední Čechy		
	ROP Jihovýchod		
	ROP Jihozápad		
	ROP Severovýchod		
	ROP Severozápad		
	ROP Střední Morava		
ROP Moravskoslezsko			
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	OP Praha - Adaptabilita	OP Praha - pól růstu ČR	
	OP Praha - Konkurenceschopnost		

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz, vlastní zpracování

Klíčové strategické dokumenty a materiály na národní úrovni

Pro období 2014-2020 se v ČR připravuje a je připraveno mnoho strategických dokumentů, které hrají důležitou roli při stanovení hlavních priorit a cílů pro toto období. Národní strategické dokumenty, jež mají významný vliv pro stanovení potřeb a na nastavení priorit pro budoucí programové období, lze vymezit takto:

- Národní program reforem ČR 2013 (NPR);⁴⁸
- Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR (SMK);⁴⁹
- Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014-2020 (SRR).⁵⁰

NPR je dokument, vytvořený Úřadem vlády ČR ve spolupráci s dalšími orgány a institucemi, představující vládní strategii směřující k podpoře ekonomické prosperity ČR, stanovuje hlavní reformní opatření vlády k plnění cílů Strategie Evropa 2020. NPR obsahuje 107 opatření, 24 z nich vláda označila jako prioritní. Tento průřezový dokument definuje klíčové priority a reformní směry v jednotlivých oblastech hospodářské politiky ČR a předkládá reformní procesy a zaměření intervencí politiky soudržnosti EU v ČR v budoucím programovém období 2014-2020. NPR a Konvergenční program byly klíčovými dokumenty pro zpracování návrhu národních rozvojových priorit. V materiálu „Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách ČR, obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013“ sestaveném Ministerstvem pro místní rozvoj je stanoveno pět národních rozvojových priorit:

- Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.
- Rozvoj páteřní infrastruktury.
- Zvyšování kvality a efektivity veřejné správy.
- Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví.
- Integrovaný rozvoj území.

---

⁴⁸ Vláda České republiky. *Národní program reforem České republiky 2013*. [online]. © 2009-2014. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/dokumenty/narodni-program-reform-2013--105902/>

⁴⁹ Vláda České republiky. *Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012-2020*. [online]. © 2009-2014. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Strategie-mezinarodni-konkurenceschopnosti-Ceske-republiky.pdf>

⁵⁰ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Regionální politika: Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020*. [online]. 12. 7. 2013 [cit. 2014-02-01]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020>

Tyto priority byly dále rozpracovány do tematických okruhů, které slouží jako převodník mezi cíli politiky soudržnosti v období 2014-2020 a cíli budoucích programů spolufinancovaných z ESIF.

NPR je úzce provázán se Strategií mezinárodní konkurenceschopnosti ČR. SMK je jedním z důležitých průřezových materiálů pro východiska hospodářské politiky, jejímž cílem je dostat ČR do roku 2020 mezi 20 nejvíce konkurenceschopných zemí světa. Tato strategie stanovuje devět pilířů a zahrnuje přes 40 projektů v těchto oblastech: veřejné finance, vzdělávání, trh práce, zdravotnictví a ve třech stěžejních oblastech, které jsou označovány jako 3i - instituce, inovace, infrastruktura. Všechny tyto oblasti jsou rozpracovány do konkrétních opatření.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 je klíčovým rozvojovým dokumentem, který navazuje jak na NPR, tak na tematické cíle fondů EU. V oblasti regionálního rozvoje působí SRR jako základní koncepční dokument a jako nástroj realizace této politiky. Rovněž koordinuje působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. SRR stanovuje čtyři základní prioritní oblasti:

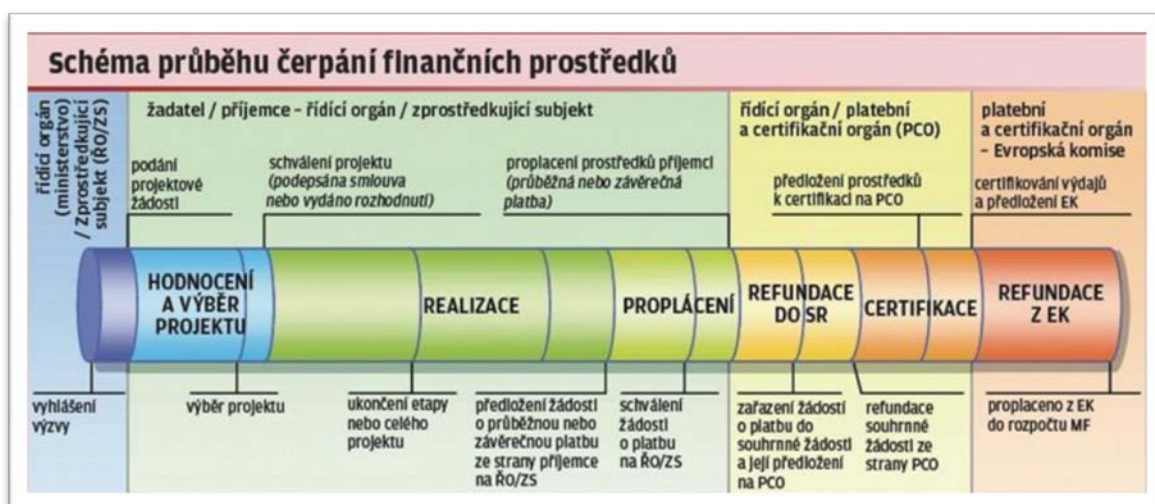
- regionální konkurenceschopnost;
- územní soudržnost;
- environmentální udržitelnost;
- veřejná správa a spolupráce.

Všechny tyto strategie a další jsou koncipovány komplexně, navzájem jsou provázány a navazují na Strategii Evropa 2020. Všechny a i další materiály tvoří důležitý podklad pro dobré nastavení budoucí politiky soudržnosti EU v ČR.

3 METODIKA ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU

Předpokladem úspěšného čerpání dotací z evropských fondů je dobře připravený a zpracovaný projekt, jehož základ tvoří podrobně rozpracovaný projektový záměr. Projektový záměr musí být realizovatelný, udržitelný a efektivní. Projekt zahrnuje množství aktivit, které směřují k dosažení předem stanoveného a přesně definovaného cíle. Každý projekt má svůj ohraničený časový harmonogram a je omezen určitým rozpočtem, který může zahrnovat jak finanční prostředky z fondů EU, tak veřejné a soukromé finanční prostředky. Projekty spolufinancované z fondů EU tvoří základní stavební prvky celého systému čerpání finančních prostředků v rámci politiky soudržnosti. Následující obrázek znázorňuje průběh realizace a financování projektu.

Obrázek 2 Schéma průběhu čerpání finančních prostředků

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

3.1 Předkládání a výběr projektů

Prvním stěžejním bodem pro úspěšné čerpání je dobře připravený kvalitní projekt v oblasti, která je podporována.

Žadatel, který má připravený zpracovaný projektový záměr, předkládá svůj projekt v rámci projektové žádosti. Dle zaměření projektu si žadatel vybere příslušný operační program podle typu podporovaných aktivit (tematický OP podle druhu činnosti či regionální OP podle místa, kde aktivity mají být realizovány). Žadatel se o svém projektovém záměru může poradit s pracovníky poboček CRR ČR, kteří poskytují

i konzultace ohledně projektových žádostí. Projektové žádosti jsou podávány příslušným orgánům OP na základě vyhlášených výzev. Vyhlášení výzev je v kompetenci řídicích orgánů. Vyhlášení probíhá především na webových stránkách jednotlivých operačních programů, ale i na jiných informačních serverech, v regionálním a oblastním tisku či přímým oslovením potencionálních žadatelů. Centrálně jsou výzvy vyhlášovány na webových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj nebo CRR ČR.

Řídicí orgán může vyhlásit výzvu kontinuální (průběžnou), kde žadatelé mohou podávat žádosti průběžně a průběžně jsou vyhodnocovány, nebo kolovou (časově uzavřenou), kde jsou žádosti vyhodnoceny v jeden okamžik, dotace se zde udílejí na základě stanoveného pořadí dle dosažených bodů. Projektové žádosti se předkládají pomocí elektronického formuláře Benefit7, který lze nalézt např. na webových stránkách www.eu-zadost.cz. Po finálním uložení elektronické žádosti, po kterém již nelze žádost v systému upravit, a po kterém se vygeneruje oficiální projektová žádost, je žadateli automaticky přidělen unikátní identifikační kód tzv. hash. Tento kód slouží k následné identifikaci projektové žádosti. Žádost se příslušnému orgánu, označenému ve výzvě, doporučeně zasílá nebo osobně předává v elektronické (na CD či jiném datovém nosiči) a listinné podobě v zapečetěné obálce. Žadatel pak obdrží potvrzení o převzetí žádosti. Nedílnou součástí projektové žádosti jsou povinné přílohy např. studie proveditelnosti, rozpočet projektu či doklad o právní subjektivitě žadatele.

Hlavní zásady při výběru žadatele - transparentnost, nediskriminace a rovné zacházení.

Při výběru projektů k poskytnutí dotace procházejí nejdříve projektové žádosti následujícími fázemi:

- **posouzením kritérií přijatelnosti projektu** - zda projekt nebyl již schválen a dotován jiným OP nebo dotačním programem a zda je v souladu s legislativou EU a ČR; kritéria přijatelnosti hodnotí dva příslušní pracovníci nezávisle na sobě;
- **kontrolou formálních náležitostí** - zda žádost obsahuje vše, co má být v předepsané formě odevzdáno;

- **hodnocením kvality projektů** - dle výběrových kritérií (věcné hodnocení projektu), jednotlivým kritériím jako např. zdůvodnění projektu, kvalita projektu, horizontální kritéria se přiřazuje bodové hodnocení;
- **provedením ex-ante analýzy rizik projektu** - tato analýza posuzuje projekt z hlediska přijatelnosti, realizovatelnosti a udržitelnosti.

Pokud projektová žádost v těchto fázích uspěje, zařazuje se do seznamu projektů doporučených k poskytnutí dotace. Po tomto kroku následuje buď doporučení k financování nebo nedoporučení k financování a schválení/neschválení projektu ze strany poskytovatele podpory - příslušného ŘO.

Úspěšní žadatelé pak čekají na vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Tento jednostranný právní akt obsahuje podmínky udělení dotace, identifikační údaje žádosti, název, adresu a identifikační číslo žadatele, harmonogram realizace projektu, monitorovací indikátor, bilanci potřeb a zdrojů projektu, datum schválení a podpis. Po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace se z žadatele stává příjemce dotace (podpory).

3.2 Monitorování a hodnocení projektu

Princip monitorování - důležitý nástroj pro efektivní čerpání.

Monitorování je jedním z principů politiky soudržnosti a je hlavním nástrojem pro dosažení efektivního čerpání finančních prostředků. Monitorování obsahuje sběr dat a informuje o aktuálním stavu realizace politiky soudržnosti v členském státě a jeho OP a jednotlivých projektů.

V rámci čerpání finančních prostředků z fondů EU jsou monitorovány všechny subjekty. Dle zásad EU se monitorování provádí prostřednictvím informačních systémů, v období 2007-2013 pomocí MSC2007. Informační systém MSC2007 má na starost Ministerstvo pro místní rozvoj - NOK. NOK shromažďuje informace od řídicích orgánů, které spravují informace o projektech příjemců podpory.

Monitorování se provádí s cílem informovat o postupu a pokroku realizace projektu. Díky pravidelnému monitorování lze projekt kontrolovat a včasné identifikovat jeho případná rizika. Povinností každého příjemce podpory z fondů EU je informovat poskytovatele podpory o průběhu realizace projektu. Monitorování průběhu realizace

projektů se uskutečňuje na základě: hlášení o pokroku, monitorovacích zpráv a hlášení o udržitelnosti projektu.

Hlášení o pokroku podává příjemce ve stanoveném termínu po ukončení sledovaného období. Příjemce zde uvádí informace o plnění finančního plánu, monitorovacích indikátorů, ale také informace o výběrových a zadávacích řízeních. Pokud má příjemce projekt rozdělený na jednotlivé etapy, je jeho povinností předkládat v průběhu realizace projektu etapové monitorovací zprávy. V závěru realizace každého projektu se podává závěrečná monitorovací zpráva. Hlášení o pokroku i monitorovací zprávy se předkládají pomocí systému Benefit7. Po ukončení realizace projektu příjemci musí podávat v době udržitelnosti projektu každý rok hlášení o udržitelnosti projektu.

V rámci operačních programů jsou zřizovány monitorovací výbory. Monitorovací výbor, jehož úkolem je zajistit účinné a kvalitní poskytování podpory, stojí mimo řídicí orgán OP. Řídicí orgán působí vůči monitorovacímu výboru jako jeho sekretariát, který sjednává zasedání monitorovacího výboru a připravuje podklady pro jeho jednání. Mezi úkoly monitorovacího výboru patří např. schvalování výročních a závěrečných zpráv OP, schvalování změn v programovém dokumentu OP či hodnocení pokroku v dosahování stanovených cílů programu aj. Každý monitorovací výbor dohlíží na realizaci svého OP. Monitorování realizace OP provádí jednotlivé OP pomocí měsíční zprávy o realizaci či výroční zprávy o realizaci programu.

3.3 Kontrola a kontrolní mechanismus

Kontrola je nedílnou součástí realizace politiky soudržnosti.

V procesu čerpání prostředků z rozpočtu EU požaduje EU určité kontrolní prvky jak na úrovni OP, tak na národní a nadnárodní úrovni. Vzhledem k tomu, že prostředky jsou poskytovány z veřejných zdrojů, má v kontrolním mechanismu velmi významné postavení finanční kontrola, která zjišťuje, zda jsou vynaložené prostředky spojené s realizací projektu použity efektivně, hospodárně a účelně a v souladu s příslušnými právními předpisy a opatřeními a zda nedochází k jejich neoprávněnému použití. Ústředním správním úřadem pro finanční kontrolu je Ministerstvo financí (MF). MF metodicky řídí, koordinuje a zodpovídá za výkon finanční kontroly v rámci operačních programů. Systém finanční kontroly má v ČR tyto tři stupně:

- úroveň OP - vnitřní kontrolní systém a kontrola v odpovědnosti ŘO;
- audit v odpovědnosti Auditního orgánu;
- kontrola prováděná Nejvyšším kontrolním úřadem, orgány Evropské komise, Evropským účetním dvorem a Evropským úřadem pro boj proti podvodům.

Z hlediska zaměření kontroly můžeme rozlišit **administrativní kontrolu**, v rámci které jsou kontrolovány např. projektové žádosti, předložené monitorovací zprávy či výběrová řízení a **fyzickou kontrolu na místě**, kde kontrolu provádí pověřeni pracovníci, kteří porovnávají stav uvedený v dokumentech a jehož mělo být dosaženo se stavem skutečným.

Z časového hlediska realizace projektu rozlišujeme tři základní druhy kontrol, které jsou prováděny jako řídicí kontroly na úrovni jednotlivých ŘO:

- **předběžná kontrola (kontrola ex-ante)**, která je prováděna před podepsáním rozhodnutí o poskytnutí dotace;
- **průběžná kontrola (kontrola interim)**, prováděná v průběhu realizace projektu;
- **následná kontrola (kontrola ex-post)**, prováděná po ukončení realizace projektu v rámci doby udržitelnosti projektu.

Administrativní kontrola se provádí ve všech fázích realizace projektu a spočívá v kontrole dokladů předložených žadatelem/příjemcem. Ověřovány jsou všechny doklady, které žadatel/příjemce předkládá ve formě standardních formulářů od projektové žádosti až po hlášení o udržitelnosti projektu.

Předmětem kontroly projektů je mimo jiné způsobilost či nezpůsobilost výdajů, správnost účetních dokladů, vykazování příjmů projektu či dodržování právních předpisů EU a ČR.

Na dodržování právních předpisů a opatření v oblasti čerpání finančních prostředků z fondů EU je z pohledu Evropské komise kladen velký důraz. Požádá-li žadatel o podporu z fondů EU, měl by si uvědomit, že se zavazuje čerpáním veřejných prostředků, které jsou podrobeny finanční kontrole, jež tvoří nejdůležitější část kontrolního mechanismu v politice soudržnosti.

ZÁVĚR

Politika hospodářské a sociální soudržnosti v současné době patří mezi nejvýznamnější politiky v EU. Záměrem této politiky je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů a snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů. S rozšiřováním EU se rozšiřuje i počet regionů, které jsou znevýhodněny svou geografickou polohou, přírodními či demografickými podmínkami, oblasti postižené průmyslovými přeměnami a do jisté míry jsou znevýhodněny i venkovské či městské oblasti. Za účelem posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti je nezbytné provádět politiku soudržnosti, o rostoucí potřebě této politiky vypovídá i fakt, že výdaje na tuto politiku tvoří jednu třetinu celkového rozpočtu EU. Politika soudržnosti patří mezi koordinované politiky, její realizaci tak provádí jednotlivé členské státy a úkolem orgánů EU je tuto politiku koordinovat a harmonizovat. Jako hlavní nástroje realizace politiky soudržnosti lze označit strukturální fondy a Fond soudržnosti.

V roce 2014 uplyne od vstupu ČR do EU již 10 let. Už ve dvou programových obdobích měla a stále má ČR možnost čerpat finanční prostředky z fondů EU. V programovém období 2007-2013 má ČR k dispozici 26,7 miliard € které čerpá prostřednictvím 26 operačních programů pomocí finančních nástrojů. V rámci osmi tematických programů lze na projekty v ČR využít až 21,4 miliard €

Cílem bakalářské práce bylo zanalyzovat využití finančních prostředků v tematických operačních programech z pohledu počtu projektů v období od schválení operačních programů do konce roku 2013. Celkem bylo v tomto období podáno 86 915 projektových žádostí, tento počet rozhodně není nízký a je vidět, že o realizaci projektů je v ČR zájem. Problém však nastává při schvalování žádostí, z různých důvodů jako je např. nesplnění podmínek výzvy, nesplnění požadovaných kritérií či nedostatečné hodnocení projektu nebo odstoupení žadatele, pak dochází k vyřazení projektových žádostí z administrace. V tematických operačních programech ve sledovaném období došlo k vyřazení téměř třetiny projektových žádostí z administrace oproti podaným žádostem, celkem 33 013 žádostí. Toto číslo je poměrně vysoké, lze z toho usuzovat, že třetina projektů nemá buď dostatečnou kvalitu, kritéria či jsou pro samotné žadatele tak administrativně či finančně náročné, že jsou od nich nuceni odstoupit.

Z celkového počtu podaných žádostí příjemci v tematických operačních programech ve sledovaném období již finančně ukončili 22 751 projektů. Vzhledem k tomu, že programové období vrcholí a do vyčerpání veškerých prostředků zbývají pouhé dva roky, je toto číslo malé, tvoří pouze jednu čtvrtinu z celkového počtu podaných projektových žádostí. V tomto směru se čerpání finančních prostředků v ČR z evropských fondů zdá být pomalé a existuje zde hrozba, že některé programy nestihnou přidělenou alokaci vyčerpat. V tomto ohledu o tom svědčí i fakt, že u pěti tematických programů nedošlo k naplnění limitu čerpání v roce 2013 a tudíž je jisté, že v těchto programech nebude část finančních prostředků refundována z rozpočtu EU.

V současné době se nacházíme na přelomu dvou období, právě dobíhá programové období 2007-2013, v kterém však ještě řídicí orgány vyhláší nové výzvy a realizuje se ještě většina projektů a rozbíhá se nové období 2014-2020, které však v ČR ještě reálně nezačalo. Začátek období je spojen s podpisem Dohody o partnerství a s tím spojené schválení operačních programů pro nové období. Pro nové období se oproti předchozímu chystá několik změn, které mají zjednodušit a zefektivnit čerpání finančních prostředků z evropských fondů. Zjednodušení je viděno v redukci počtu cílů z předchozích tří na dva, rozšíření kategorizace regionů a změnou míry spolufinancování, které by mělo zajistit efektivnější přerozdělování finančních prostředků do oblastí, které jsou nejvíce znevýhodněny. Efektivnějšího a systematictějšího poskytování investic EU by se mělo dosáhnout i sjednocením strukturálních fondů, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu v jednu skupinu Evropských strukturálních a investičních fondů. Tím dochází do jisté míry k propojení politiky soudržnosti se zemědělskou politikou EU. V tomto období dochází k plnému propojení cílů politiky soudržnosti se Strategií Evropa 2020, což by mělo vést systematictějšímu naplňování cílů této strategie. Co se týče objemu finančních prostředků, z hlediska EU je alokace oproti předchozímu období o něco vyšší. ČR má na toto období menší poměr alokace než na léta 2007-2013. O to více by se ČR měla snažit vyčerpat finanční prostředky co nejefektivněji.

Metodika průběhu čerpání z hlediska projektu se v současném období ukázala být administrativně velmi náročná pro žadatele a příjemce. Ačkoli mají žadatelé možnost zúčastnit se různých seminářů a konzultací, které jim mohou pomoci (často se však

stává, že konzultace jsou nedostačující), jsou žadatelé a příjemci ti, kteří za projekt zodpovídají a nesou s tím spojené riziko. Snahou v novém období je co nejvíce snížit administrativní zátěž žadatelů a příjemců a to i díky elektronizaci dat.

Před ČR je nový sedmiletý cyklus - programové období, které přináší možnost vylepšit kvalitu života obyvatel ČR a zvýšit konkurenceschopnost regionů, oblastí, ale samozřejmě také celé ČR. Je jen na nás jak si s tímto nelehkým úkolem poradíme, rozhodně je za námi mnoho dobrých, ale také mnoho špatných zkušeností z období 2007-2013, které bychom však měli uplatnit ve prospěch realizace období nového.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- BUDÍK, J. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., v edici EUPRESS, 2009. ISBN 978-80-7408-014-2
- FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 110-7325-015-2.
- MAREK, D. a T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister&Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5.
- PŘICHYSTAL, A. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU aneb jak uvařit dobrý projekt*. 1. vyd. VEGA-L, 2008. ISBN 978-80-86757-94-0
- STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.
- VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2005. Finanční řízení. ISBN 80-247-1194.
- WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: Wolters Kluwer ASPI, 2006. ISBN 80-7357-138-2.
- WOKOUN, R., J. MALINOVSKÝ, M. DAMBORSKÝ, J. BLAŽEK a kolektiv autorů. *Regionální rozvoj východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: LINDE PRAHA, a.s. - Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Seznam použitých internetových zdrojů

- Český statistický úřad. *Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS) - 2011*. [online] © 2014, poslední aktualizace 4. 1. 2014 [2014-01-02]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_\(c_z_nuts\)_2011](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_uzemnich_statistickych_jednotek_(c_z_nuts)_2011)
- EUROSKOP.CZ. *Smlouva o EU. Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii*. [online]. © 2005-14 [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf
- EUROSKOP.CZ. *Zakládající smlouvy: Jednotný evropský akt*. [online]. © 2005-14 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8917/sekce/zakladajici-smlouvy/>
- EUROSKOP.CZ. *Zakládající smlouvy: Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství*. [online]. © 2005-13 [cit. 2013-12-30]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8917/sekce/zakladajici-smlouvy/>
- Evropská komise. *Evropa 2020*. [online]. poslední aktualizace 13. 11. 2013 [cit. 2014-02-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/index_cs.htm

Evropská komise. *Regionální politika - INFOREGIO: Hospodářská a sociální soudržnost*. [online]. poslední aktualizace 23-04-2012 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/glossary/economic_and_social_cohesion_cs.cfm

Evropská komise. *Regionální politika - INFOREGIO: Prioritní témata pro financování*. [online]. poslední aktualizace 22-08-2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/index_cs.cfm

Evropská komise. *Regionální politika - INFOREGIO: Publikace - Časopis Panorama*. [online]. poslední aktualizace 14-02-2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_cs.cfm

Evropská komise. *Regionální politika - INFOREGIO: Zvláštní nástroje podpory* [online]. poslední aktualizace 30-04-2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_cs.cfm

Evropská unie. *EU podle oblastí: Rozpočet*. [online]. poslední aktualizace 15. 7. 2013 [cit. 2013-12-30]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/financ/index_cs.htm

Ministerstvo financí České republiky. *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013*. [online]. © 2005-2013 2. 8. 2013 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2013/metodika-financnich-toku-a-kontroly-prog-13734>

Ministerstvo financí ČR. *Tiskové zprávy 2010: ČR vyčerpala 99,54% prostředků ze strukturálních fondů na období 2004-2006*. [online]. © 2005-2013 [cit. 2014-01-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2010/2010-10-04-tiskova-zprava-5303-5303>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Evropské strukturální a investiční fondy: Programy 2007-2013*. [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Evropské strukturální a investiční fondy: Řízení fondů EU*. [online]. [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Rizeni-fondu-EU.aspx>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013*. [online]. 2007 [cit. 2014-01-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Narodni-strategicky-referencni-ramec>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Podpora regionů a cestovní ruch: Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020*. [online]. 12. 7. 2013 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionálního-rozvoje-CR-2014-2020>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Regionální politika: Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020*. [online]. 12. 7. 2013 [cit. 2014-02-01]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionálního-rozvoje-CR-2014-2020>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku*. [online]. [cit. 2013-12-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Kohezní politika EU*. [online]. [cit. 2014-01-07]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU*. [online]. 5. 3. 2009 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-\(HS](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-(HS)

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Regionální politika*. [online]. 5. 3. 2009 [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/R-\(1\)/Regionalni-politika](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/R-(1)/Regionalni-politika)

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Strukturální fondy: Regionální politika EU 2004-2006*. [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Regionalni-politika-EU-2004-2006>

Vláda České republiky. *Lisabonská smlouva. Konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy*. [online]. © 2009-2014 [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/lisabonsk__smlouva.pdf

Vláda České republiky. *Národní program reforem České republiky 2013*. [online]. © 2009-2014. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/dokumenty/narodni-program-reforem-2013--105902/>

Vláda České republiky. *Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012-2020*. [online]. © 2009-2014. [cit. 2014-02-01]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Strategie-mezinarodni-konkurenceschopnosti-Ceske-republiky.pdf>

Seznam ostatních zdrojů

Právní předpisy EU

EUR-Lex. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS). [online]. [cit. 2014-01-02]. Dostupné z: <http://new.eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:02003R1059-20051126&rid=1>

EUR-Lex. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999. [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0001:0011:CS:PDF>

EUR-Lex. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999. [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0012:0018:CS:PDF>

EUR-Lex. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0078:CS:PDF>

EUR-Lex. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a zrušení nařízení (ES) č. 1164/1994. [online]. [cit. 2014-01-03]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0079:0081:CS:PDF>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o ERDF, ESF, FS, EZFRV a ENRF, o obecných ustanoveních o ERDF, ESF, FS a ENRF a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Programové dokumenty tematických operačních programů

Integrovaný operační program pro období 2007-2013. Verze platná od 16. 12. 2013. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/Integrovaný-OP/Dokumenty>

Operační program Doprava na léta 2007-2013 schválená verze ze dne 22. 12. 2011. [online]. Dostupné z: <http://www.opd.cz/cz/Programove-dokumenty>

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. Verze revize č. 3, 2013. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/file/4976/>

Operační program Podnikání a inovace 2007-2013. Verze říjen 2013. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument145337.html>

Operační program Technická pomoc. Verze září 2013. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/op-technicka-pomoc/Dokumenty>

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace. Verze k 20. 2. 2012. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/aktualizovana-verze-operacniho-programu-vyzkum-a-vyvoj-pro>

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Verze platná ke dni 28. 6. 2013. Dostupné z: <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/zakladni-dokumenty/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost.html>

Programový dokument OPŽP pro období 2007-2013. Verze 3, schválená k 18. 12. 2013. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/ke-stazeni/392/15337/detail/programovy-dokument-opzp-prosinec-2013/>

Publikace Ministerstva pro místní rozvoj

Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních Fondů, fondu soudržnosti a národních zdrojů. PROSINEC 2008.

Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. PROSINEC 2009.

Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. PROSINEC 2010.

Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. PROSINEC 2011.

Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. PROSINEC 2012.

Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. PROSINEC 2013.

Zákony ČR

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49565&fulltext=&nr=248~2F2000&part=&name=&rpp=15#local-content>

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1 Schéma postupu schválení OP na období 2014-2020	42
Obrázek 2 Schéma průběhu čerpání finančních prostředků	48

Seznam grafů

Graf 1 Alokace finančních prostředků na jednotlivé tematické OP	25
Graf 2 Podíl jednotlivých tematických OP na alokaci NSRR ČR.....	26
Graf 3 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v IOP za období 2008-2013	28
Graf 4 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OPTP za období 2008-2013	29
Graf 5 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OPD za období 2008-2013.....	30
Graf 6 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OPPI za období 2008-2013	31
Graf 7 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OP VaVpI za období 2008-2013.....	32
Graf 8 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OPŽP za období 2008-2013	33
Graf 9 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OP LZZ za období 2008-2013	34
Graf 10 Vývoj počtu podaných žádostí, žádostí vyřazených z administrace a finančně ukončených projektů v OP VK za období 2008-2013.....	35
Graf 11 Komparace podaných a vyřazených žádostí v tematických OP	36
Graf 12 Souhrnné znázornění podaných žádostí, vyřazených žádostí a finančně ukončených projektů v poměru na alokaci jednotlivých tematických OP.....	37
Graf 13 Shrnutí - aktuální stav čerpání z fondů EU v poměru na alokaci jednotlivých tematických OP v období 2007-2013	38
Graf 14 Porovnání finanční alokace na politiku soudržnosti v EU a ČR	39

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vymezení NUTS	14
Tabulka 2 Přehled finanční alokace na tematické OP v období 2007-2013	25
Tabulka 3 Plnění limitu čerpání v roce 2013 dle žádostí o platbu zaslaných do Evropské komise	37
Tabulka 4 Přehled iniciativ spadajících pod jednotlivé priority	40
Tabulka 5 Porovnání cílů politiky soudržnosti v období 2007-2013 a 2014-2020	43
Tabulka 6 Porovnání složení OP v období 2007-2013 a 2014-2020	45

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Přehled operačních programů a jejich řídicích orgánů v období 2007-2013..I	
Příloha B - Přehled navržených operačních programů a jejich řídicích orgánů v období 2014-2020.....II	

Příloha A

Přehled operačních programů a jejich řídicích orgánů v období 2007-2013

Cíle	Operační program (OP)	Řídicí orgán (ŘO)
Konvergence	Regionální operační program Střední Čechy	Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy
	Regionální operační program Jihozápad	Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad
	Regionální operační program Jihovýchod	Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod
	Regionální operační program Severozápad	Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad
	Regionální operační program Severovýchod	Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod
	Regionální operační program Moravskoslezsko	Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko
	Regionální operační program Střední Morava	Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava
	Integrovaný operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj
	Operační program Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj
	Operační program Doprava	Ministerstvo dopravy
	Operační program Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu
	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	Operační program Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí
	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí
	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Operační program Praha-Konkurenceschopnost	Magistrát hlavního města Prahy
	Operační program Praha-Adaptabilita	Magistrát hlavního města Prahy
Evropská územní spolupráce	Operační program Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	Ministerstvo pro místní rozvoj
	Operační program Přeshraniční spolupráce Bavorsko-ČR	Není v gesci českého ŘO
	Operační program Přeshraniční spolupráce Rakousko-ČR	Není v gesci českého ŘO
	Operační program Přeshraniční spolupráce Sasko-ČR	Není v gesci českého ŘO
	Operační program Přeshraniční spolupráce Slovensko-ČR	Není v gesci českého ŘO
	Operační program Mezuregionální spolupráce	Není v gesci českého ŘO
	Operační program Nadnárodní spolupráce	Není v gesci českého ŘO
	ESPON 2013 (síťový program)	Není v gesci českého ŘO
	INTERACT II (síťový program)	Není v gesci českého ŘO

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz, vlastní zpracování

Příloha B

Přehled navržených operačních programů a jejich řídicích orgánů v období 2014-2020

Cíle	Operační program (OP)	Řídicí orgán (ŘO)
Investice do růstu a zaměstnanosti	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	Ministerstvo průmyslu a obchodu
	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	OP Zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociální věci
	OP Doprava	Ministerstvo dopravy
	OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí
	Integrovaný regionální operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj
	OP Praha - pól růstu ČR	Magistrát hlavního města Prahy
	OP Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj
Evropská územní spolupráce	OP přeshraniční spolupráce mezi ČR a Polskou republikou;	Ministerstvo pro místní rozvoj
	OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a ČR;	Není v gesci českého ŘO
	OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a ČR;	Není v gesci českého ŘO
	OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a ČR;	Není v gesci českého ŘO
	OP přeshraniční spolupráce mezi svobodným státem Sasko a ČR;	Není v gesci českého ŘO
	OP nadnárodní spolupráce CentralEurope;	Není v gesci českého ŘO
	OP meziregionální spolupráce.	Není v gesci českého ŘO
	OP nadnárodní spolupráce Danube.	Není v gesci českého ŘO
Program rozvoje venkova	OP Rybářství	Ministerstvo zemědělství

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz, vlastní zpracování

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Martina Ježková

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia, VOŠ

Forma studia: prezenční studium

Název práce: Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU a metodika čerpání v programovém období 2007-2013; Česká republika

Rok: 2014

Počet stran textu: 48

Celkový počet stran příloh: 2

Počet titulů českých použitých zdrojů: 8

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 25

Počet ostatních zdrojů: 21

Vedoucí práce: JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.